

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam

Szubotica, SZOMBAT 1925 október 10.

272. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon szám: Kiadóhivatal 8—58. . Szerkesztőség 5—10.

Előfizetési ár negyedévre 150 din.

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia Foncière-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Lelbach-palota)

Önéletrajz — önitélet

Radics István önéletrajzát a Bácsmegyei Napló most ismereti a magyar olvasóközönséggel. Ez az önéletrajz érdekesség szempontjából versenyre kel a legizgalmasabb regénnyel is. Egy törhetetlen akaratú, céltudatos ember pályáját ismerjük meg belőle, egy emberét, aki szenvedéseket vállalt, hogy népét boldogabbá tehesse.

A mult Radics Istvánjáról már ítélte a történelem. Népe, amelyért tanult, hogy taníthassa, amelyért nélkülözött, hogy a nélkülözésektől mentesítse, Radics István mellé állt. Ez az önéletrajz rávilágít arra, hogy miért tud és miért tudott Radics István annyira hatni a horvát népre, hogy neve lobogó és jelszó volt, amely alatt a horvát nép a maga politikai küzdelmeit megvívta.

A mai Radics István alakja és személye nem áll még annyira tisztán az ország és a világ ösvéleménye előtt, mint azé a Radicsé, aki szembeszállt a bánnal, a rendőri és katonai hatalommal, aki Prágában, Párisban és Moszkvában küzdött a horvát aspirációkért akkor, amikor talán ő volt az egyetlen, akiben ezek az aspirációk öntudatos politikai és gazdasági célokká alakultak ki.

A jugoszláviai magyarságot érdeklő és foglalkoztatja Radics István multja és mostani működése.

Mikor Radics István megegyezett a szerbek többségét képviselő és ma uralmon lévő radikális párttal, a jugoszláviai magyarság szívében hitek és remények gyultak ki. Abban bizakodott, hogy az a Radics István, aki börtön és üldöztetés árán szerzett jogot arra, hogy egy ország kormányzásának szavával és tetteivel irányt szabjon, — nem az üldöztetésnek és a börtönnek, hanem a szabadságnak szellemét fogja szolgálni. A megegyezés perfektualása és Radics kiszabadulása óta már hónapok multak el s a jugoszláviai magyarság azóta egyebet sem tesz, csak vár és vár, noha reményei, amelyeket Radics István multjához és működéséhez fűzött, már alaposan megcsappantak.

Radics István abban az első nyilatkozatában, amelyet éppen a Bácsmegyei Napló útján küldött a vajdasági magyarságnak, kijelentette, hogy az ő politikája s a megegyezés szelleme is azt követeli, hogy ebben az országban a nyugateurópai értelemben vett igazi demokrácia legyen urra, szűnjék meg a nemzetiségek üldözése s a becsületes kormányzás elveit becsületes tisztviselők hajtsák végre.

Sajnos, hogy Radics István szükségesnek vélte, hogy meg-

cáfolja ezt a nyilatkozatát, amelynek nyomán a becsületes emberek bizakodása ébredt fel. Még sajnosabb, hogy eddig nem az valósult meg, amit Radics István nyilatkozatában ígért, hanem továbbra is annak a szellemnek az uralmát kénytelen a magyarság érezni, amely Radics Istvánnal megcafoltatta és visszavonatta a valóban megtett, valóban becsületes és európai demokráciát ígérő nyilatkozatát.

A jugoszláviai magyarság jól tudja, hogy sorsa nem egy ember szándékán és jóakarátán dől el. Ez a magyarság, amelynél loyálisabb, törvénytisztelőbb s tegyük hozzá azt is, gazdaságilag értékesebb eleme nincs ennek az új országnak, a maga igazában s nem az egyes emberek jóakarátában bizik.

Most azonban, hogy a magyarság az önéletrajzból megismerte a multak Radics Istvánját, több mint kívánság az, amivel a horvát vezér jövődö működését várja.

A kormány nem kapott még értesítést Pasics elindulásáról

Mindennap várják a miniszterelnök megérkezését — Radics szombaton visszautazik Zagrebba

A politikai körök nagy érdeklődéssel várják Pasics miniszterelnök hazatérését, amit csütörtökre jeleztek, azonban a miniszterelnök még pénteken sem érkezett meg Beogradba. Montecarlo-ból Pasics elutazásáról sem jött még jelentés a kormányhoz, úgy hogy még az illetékes körök sem tudják, mikorra várhatják haza a miniszterelnököt. Radics István is be akarta várni Beogradban Pasicsot, azonban a megérkezés időpontjának bizonytalansága miatt elhatározta, hogy visszatér Zagrebba és később jön újra Beogradba, hogy a miniszterelnököt felkeresse.

Radics tanácskozása Nincsiccsel

Radics István pénteken Topoláról visszaérkezett Beogradba és délelőtt rövid udvariassági látogatást tett Nincsiccs külügyminiszternél, akivel megállapodtak abban, hogy délután hosszabb tárgyalásokat fognak folytatni.

Déli tizenkét órakor a Radicspárt vezetősége a parlamenti pártklubban tanácskozást tartott, amelyen Radics István ismertette a politikai helyzetet, Macsek és Predavec pedig ismertette a párt tagjai körében felmerült kívánságokat, amelyekről Pasics miniszterelnök visszatérése után fognak a kormánnyal tárgyalni.

Radics István önéletrajzának minden sora azt bizonyítja, hogy az üldözés nagyon hitvány és sohas célra nem vezető kormányzati fegyver. Radics most kormányra kerül, ha nem is az ő akarata és szelleme szab irányt az ország kormányzásának, de ő is osztozik a kormányzásért való felelősségben. Ha Radics István kormányba lépése nem jelent mást, mint az, hogy eggyel több miniszter nevével kell megtanulnunk, akkor kar volt megírni ezt az önéletrajzot, amely az üldözéssel szemben való oppozíciót jelenti. Kár Radics Istvánra nézve, mert akkor ez az önéletrajz a leglángolóbb szavú önitéletté válik.

A magyarság, — egyebet nem tehet, — vár. És ha csüggedne, majd elolvassa az önéletrajzot, amelyet nem akar és nem tud úgy érteni, hogy az, aki szembeszáll az igazságtalansággal, az üldözéssel és az elnyomással, szenvedés, börtön és üldöztetés után végül is miniszteri tisztséget kap.

katonai erőket, elsősorban pioni-rokat és vasuti csapatokat az utépitési munkába bekapcsolni. Kijelentette még Radics, hogy nézete szerint az építésügyi minisztériumot francia minta szerint hid- és utépitési minisztériumnak kellene elnevezni, hogy a népszeles rétegei is tudják, hogy mi ennek a minisztériumnak a feladata.

Az olasz követ Nincsiccsnél

Bobrero beogradi olasz követ pénteken délelőtt megjelent Nincsiccs külügyminiszternél, akinek bejelentette, hogy hosszabb tartózkodásra Rómába utazik. Az olasz követ utazását a neptuni egyezmény küszöbön álló ratifikálásával hozzák kapcsolatba.

Minisztertanács

Pénteken délelőtt minisztertanács volt, amelyen Krajacs dr. kereskedelmi miniszter javaslatára kétmillió dinárt szavaztak meg a philadelphiai világkiállításán résztvevő jugoszláv ipari és kereskedelmi kiállítók számára. Sztojadinovics pénzügyminiszter ismertette a Narodna Bankánál eszközölt állami beruházásokat, valamint azokat az intézkedéseket, amelyeket a külföldi tőzsdéken és pénzintézeteknél a dinár stabilizálása érdekében tett. Trifunovics Dusán hadügyminiszter referált a hadügyminisztériumnak csehszlovák, francia és angol pénzcsoportokkal egy repülépgépmotorgyár létesítése tárgyában folytatott tanácskozásairól. A minisztériumnak az a célja, hogy a repülépgépipart teljesen függetlenítse a külföldtől. A gyárat Kraljevóban állítanak fel.

Beogradban tartják meg a demokrata párt kongresszusát

A demokrata pártklub Beogradban tartózkodó tagjai pénteken délelőtt konferenciát tartottak, amelyen a képviselők beszámoltak kerületükben tett körútjuk eredményéről. Elhatározták, hogy a demokrata párt országos kongresszusát november 29-ikén és 30-ikán, az eredi tervtől eltérően, nem Zagrebban, hanem Beogradban fogják megtartani.

A jugoszláv és csehszlovák állampolgárok kettős megadóztatása

Svehla beogradi csehszlovák követ néhány nap óta tanácskozásokat folytat Sztojadinovics pénzügyminiszterrel, hogy megállapodást létesítsen a jugoszláv és csehszlovák állampolgárok, illetve vállalatok kettős megadóztatása ellen. A kérdést valószínűleg úgy oldják meg, hogy a vállalatokat ott adóztatják meg, ahol azok főszékhelye van.

Elmondotta még Radics, hogy pénteken tárgyalta Trifunovics Dusán tábornok hadügyminiszterrel is, akit kiváló és erélyes katonának ismert meg és akivel arról tárgyalta, hogy miképpen lehetne

A véres örökség

Huszonnégy bajonetszurással megölte az anyját — Szombaton tárgyalja a bűnügyet a novisadi törvényszék

Ezévi május 26-án reggel Noviszadon, az Orosz-ucca 10. számú házában Gavriloics Nikola novisadi földműves borzalmas kegyetlenséggel megölte édesanyját. Anyja és fia egy egész jelentéktelen kis örökség miatt állandó rossz viszonyban éltek egymással és a kritikus napon a fiu egy újabb veszekedés közben bajonettet vett elő és huszonnégy-szer döfte bele édesanyja testébe, aki pár perccel belül a helyszínen meghalt.

A gyilkosság oka

Gavriloics Nikola földműves együtt lakott anyjával, özvegy Gavriloics Peterné, született Lucsics Milicával és annak leányával, Vidával. Amikor Gavriloics Nikola apja meghalt, fíára egy tehenet és a konyhakert egy részét hagyta. Nikola anyja azonban eladta az örökséget, amiért a fia állandóan veszekedett vele. Nikola külföldben is durva, erőszakos és házbáros ember volt. A szomszédok gyakran hallották, hogy Nikola veszekedett az anyjával, akit ismételtelen megfenyegetett azzal, hogy megöli. Anyja fel is jelentette fiát a rendőrségen, de amikor arra került a sor, hogy a fiát életveszélyes fenyegetései miatt feloldozásra vonják, mindig az anyja könyörgött, hogy ne bántsák, mert ha kiszabadul, tényleg meg fogja ölni.

Kedden, május 26-án Gavriloics Nikola észrevette, hogy anyja a Dunáról az ő lovával hordott haza egy hordó vizet. Emiatt éktelen szidalmakkal árasztotta el anyját, aki attól félt, hogy a fia beváltja a fenyegetését és megöli, megmondta tehát a brutális fiúnak, hogy elmegy újból a rendőrségre és feljeleníti.

A gyilkosság

Az asszony be is ment a szobájba és öltözködni kezdett, hogy elmenjen a rendőrségre. A fiu berontott a szobába és ütlegelni kezdte anyját, aki sirva könyörgött fiának:

— Ne bánts, nem jelentelek fel!

De Gavriloics előhozta bajonettjét és anyjára támadva, testén, fején, mellén, karján és vállán huszonnégy szurást

ejtett. A szurások közül tizenkettő halálos volt.

A sebek mind mélyek és szagattott szélűek voltak, annak jeléül, hogy a gyilkos a kést meg is forgatta anyja testében. A szerencsétlen asszony összeesett és nyomban meghalt. Az utolsó — a huszonnegyedik — bajonetszurás a szívet hatolta át, a gyilkos fíu benne is hagyta a szívében a gyilkos szerszámot.

A gyilkos jelentkezett

Amikor Gavriloics Nikola borzalmas tettet követte, nyugodtan a lakásba ment, magára öltötte ünnepi ruháját, lefosta a kútnál véres kezeit és anyjának az udvarban fekvő holtteste mellett elhaladva, nyugodt lépékekkel jött ki a házból, amelynek kapujában találkozott feldúlt arcú hugával, aki kétségbeesetten kérdezte fivérét:

A petrovaradini gyilkos csősz vallomása

A gyilkos azzal védekezik, hogy véletlenül sült el a puskája

Csütörtökön délután négy órakor a petrovaradini-szremszki-karlovcii és a petrovaradini-kamenicai ut torkolatánál, az ugynevezett Malta csucson, részleteiben eddig még rejtélyes és még teljesen fel nem fedett gyilkosság történt.

Blekics Szulejmán, a petrovaradini 1. tüzérezrednél szolgált, mint közkatona és parancsa volt az üteg parancsnokától, hogy a parancsnok két lovát naponta vigye a Malta felé járni. Blekics Szulejmán csütörtökön is ráült az egyik lóra, a másikat kantárszáránál ököfőtözve ehhez és kilovagolt a Malta-ra.

Blekics, aki baltaiakai mohamedán, pár lépésnyi lovaglás után találkozott muzulmán társával és földijével: Kadunic Mehmeddel, aki arra kérte Szulejmánt, hogy engedje, hogy a másik lóra ülhessen, amibe Szulejmán bele is egyezett.

Amikor a két lovas a Malta elé ért, egyszerre előugrik két fegyveres ember. — Kovarek Joza és Sabatus Károly szállócsősz. — és ezek közül az egyik: Kovarek Joza odalép a lovak elé és megfogta Kadunic Mehmed lovának kantárszárát és parancsolólag rákijáltott a lovon ülő muzulmánra:

— Hol van anyánk?

— Megöltem, mondta nyugodtan és elindult a városba, a rendőrséghez, hogy feljelentse önmagát. Utközben betért dr. Aradszki Mita ügyvédhez, akitől tanácsot kért, mit tegyen?

— Menjen be és jelentse fel magát, volt az ügyvéd tanácsa is és Gavriloics Nikola pár perccel utóbb már jelentette is Malencics Roduljub rendőrkapitánynak, hogy megölte az anyját.

A rendőrségen Gavriloics Nikola egy csepp megbánást sem mutatott és mindent beva. iott.

Szombaton kerül a novisadi törvényszék Gomirác-tanácsa elé Gavriloics bűnügye. Az anyaggyilkos bűnügyének főtárgyalását nagy érdeklődés előzi meg.

— Te szőke, szállj le!

Mehmed nem tudta megmagyarázni, hogy miért kívánhatja tőle az idegen ember, hogy szálljon le a lóról és ezért nem is engedelmeskedett.

— Nem tudjátok, hogy erre tilos menni? — kérdi a csősz.

— Mi katonák vagyunk, volt a válasza, amiből vitatkozás lett. Blekics le is szállt a lováról és így magyarázta a két embernek, hogy nekik parancsuk van arra lovagolni. Mehmed, amikor látta, hogy Szulejmán is leszállt, ő is leugrott a lóról és ő is mentefelözött. Közben Blekics újra nyeregbe szállt és a két lóval lassan továbbment és amikor megfordult, hogy társát is hívja, látta, hogy Mehmed kezeivel befogja a két csősz feléjetartott puskájának csővét. Ebben a pillanatban Sabatus Károly csősz a puskatüsszaló oldalbavagta Mehmedet, aki folyton hátrálva, követni akarta társát, de Kovarek Joza lépten-nyomon követte Mehmed lehajolt és két követ szedett fel az utról. Kovarek nem hagyta többé a szemé elől és előretartott puskával, négy-ötször ordított rá:

— Állj!

— Ugyis itt állok, mit akarsz?, sőt annak jeléül, hogy őt ellenséges célzat nem vezeti, a két követ eldobta.

Ebben a pillanatban Kovarek térdre ereszkedett, balkarjával felkönyökölt a bal térdére és a puskával célbavette a katonát.

Egy pillanattal utóbb a tizenhat millió méteres egycsővű vadászfegyver elcsúszt és a jól irányzott lövés keresztül-turta Mehmed szívét és megölte a katonát.

Szulejmán megsarkantyuzta lovát és visszalovagolt a Malta csucsára, ahol akkorára már számos söréttől találva utolsóit lehelt muzulmán társa.

Segíteni már nem lehetett. Mehmed nyomban meghalt.

A gyilkosságnak sok szemtanúja volt, többek közt Treer Mihály, a novisadi közpórház főfűtője is, aki besietett az alsóvárosba és bejelentette az esetet a rendőrségnek és a katonai hatóságoknak.

Szulejmán közben odalépett a még térdeplő gyilkoshoz, akinek azt mondta:

— Ok nélkül lötted le a Mehmedet, ezért felelni fogsz, jere velem a térparancsnoksághoz.

Kovarek Joza nyugodtan és engedelmesen teljesítette a parancsot és Szulejmánnal elindult a városba, ahol már fele uton találkoztak a gyilkosért jött rendőrorjárral, amely megvasalta és társával: Sabatus Károly csőszrel együtt bevitték a rendőrséghez, ahol teljes apparátussal megindították a nyomozást.

Kovareket péntek reggel a térparancsnokság egyik tisztje jelenlétében kihallgatták.

Azt vallja, hogy Mehmed két hét előtt szállót lopott és ezért akarta felelősségre vonni, de a katona egy nagy kövel mellbevágta (mellén látható erős vörös vérálfutás), mire ő a fegyver után nyúlt, miközben az véletlenül elcsúszt. Tagadja, hogy szándékosan ölte meg Blekicset.

A holttestet pénteken délben felboncolták és délután négykor teljes katonai pompával temették el.

A vizsgálat folyik.

Kockás ruha

Iria Falu Tamás

Galló kishivatalnok volt. Szerény állásának megfelelő szerény keretek között élt családjával. Elsején pontosan számot vetettek a lehetőségekkel, kiszámították okvetlenül rendezendő tartozásaikat, bizonyos összeget előirányoztak a megélhetésre, váratlan kiadásokra, azután szépen, nyugodtan neki-hajóztak a közelgő hónapoknak. Így ment ez évek óta. Csak a tételek változtak. A számtani művelet változatlan maradt.

Galló ruhatára már régen utjára bocsátotta az utolsó új darabot. A fogason egy fényeskönyökű Ferenc József-kabát s egy benzinszagú kék ruha lógott. A szürke zakkó robotba járt. Hétfőtől szombat délig. Volt szegénynek elég dolga. A nadrág kopott a járdán, türte a bokák csapkodását, majd a kemény hivatali szék surolásait. A kabát akták után nyúlt, frásztalan fényesedett, míg a mellény egy munkás-kébel fel-feltörő söhajtozásait szorította vissza.

— Elmegyek a Józsiékhoz — jelentette egy délben Gallóné.

Galló nem szólt rá egy szót sem. Tudta már, mit jelent: »Elmegyek a Józsiékhoz«.

Józsi képviselő volt. A feleségének bátyja. Sokat keresett, nagylábon élt, bár vagyonosnak nem igen állithatta senki.

A felesége csak olyankor szokott hozzájuk menni, amikor minden önértetet félretétezték velük a hivatalnok nyomon-rúság. Kérni sohasem kért. Legfeljebb elfogadta, amit adtak. Egy-egy ruhára való szövetet valamelyik gyermeknek,

vagy egy még jókarban levő cipőt, amelyik bőnek vagy szűknek nyilvánított a használatban.

Gallóné elment tehát a rokonhoz.

A szobaleány bejelentette. A képviselőné jött elcbe.

— Isten hozott, angyalom. Most bujtam ki a fürdőszobából. A Józsi persze nincs itthon. Tudod, a parlament, a politika. Gyere be a szalonba, majd elbeszélgetünk.

És elbeszélgettek. Az egészségről, az élet nehézségeiről, a gyerekekről. Kedvesen, fesztelenül beszélgettek.

— Ejnye, angyalom, — mondotta a képviselőné — ha meg nem sértenélek. Van az uramnak egy kockás angol ruhája. Vadonatúj. Alig volt párszor rajta. Tudod, szeszélyes ember. Egyszerűen elhatározta, hogy nem hordja többé. Mindjárt az uradra gondoltam. Sándornak egész jó lenne az öltözet. Hiszen csaknem hajszálnyira egy alakjuk van. Ne vedd rossznéven, fiam, ezt az ajánlatot. Az urad se úgy fogja fel a dolgot, hogy uraságtól levetett ruhát kínálunk neki. Rokon adja a rokonnak. Viselje egészséggel.

A képviselőné mindjárt szaladt a ruháért és felmutatta.

— Szép, ugy-e?

— Nagyon szép. Különös — mondta örvendezve Gallóné.

Becsomagolták és Gallóné boldogan vitte a hóna alatt a régi ruhatár felújítását.

Az ura, mikor délben hazajött, egy kicsit elcsapadt, azután egy kicsit elipirult. Szegyenkezett. Még sohasem vett fel olyan ruhát, amelyik először a más resten melegedett volna. De a ruha fiam volt, a ruhatár szegény volt s a fi-

zetések jó előre be voltak táblázva.

— Felpróbálok — mondta lassan megszülető örömmel.

— A hivatalban pedig azt fogod mondani, — tanácsolta Gallóné — hogy a ruha egészen új.

— Természetesen — sietett kijelenteni Galló.

A hivatalban nagy feltűnést keltett az új ruha. Nézegették a mintáját ugrósságát, szabását, s irigykedve mondták a kollégák:

— Sándor, te főnyereményt ütöttél! Galló mosolygott.

— Azt nem, hanem elhatároztam, hogy ezután ritkán csináltatok valamit, és mindig elsőrendűt. Hígyjétek el, csak az a drága, ami olcsó, s csak az az olcsó, ami drága. Régi számtanásos lesznek már mikor ez a ruha még mindig új lesz.

— Hogy volt? — kérdezte egy kíváncsi kollega.

— Részlet... — sugta Galló. — És ha már részlet, akkor mindegy, hogy mennyibe került. Nem igaz?

— De bizony igaz — hangzott a válasza.

A ruha nagyon jóviselesének mutatkozott. Más ruhának már első pár héten eltűnik a hanivassága, az új színe. Ez még mindig újnak látszott. Nem gyűrődött s jól feszült, ahol feszülnie kellett.

Galló a csinos öltözetben most már egy-egy sétára is rászánta magát. Nem a legrövidebb utakat választotta, mint azelőtt. Be-betért a fényesebb utcákba is, ahol a kirakatok tükrei is dicsérték a kockás ruhát.

Egy délben hirtelen rosszullet fogta el az utcán, megtántorodott s összeesett. Csak a mentőkutya tért magához.

— Semmiféle iratot nem találtunk önnél, — mondta a mentőorvos. — Csak előkelő szabója által a ruhája zsebeibe varrt név-cédulából tudtuk megállapítani képviselő ur kilétét. A nagyságos asszonynak telefonoztunk is, de a csengetésre senki sem jelentkezett.

— Kérem, — dadogta — én a képviselő urnak csak a rokona vagyok... Nevem Galló Sándor. Irodafűtész.

— Kellemetlen, kellemetlen! — csóválta a fejét a mentőorvos. — Már a lapok is tudomást vettek a balesetről. Azonnal telefonálok egy pár délutáni lap szerkesztőségébe, hogy megvilágítsam a fatális tévedést.

A telefonálás más semmit sem segített. A rikkancsok az utcán nyargaltak a frissnyomású újságokkal, melyek nagybetűs szenzációt csináltak Zsándár József képviselő utcai elszédüléséből.

Az estilapokig természetesen kiderült a személycsere. A képviselő mosolyogva adott interjút.

— Nincs semmi bajom. Nyugtassák meg, kérem, választókerületemet. Egyik ruhámat egy közhivatalnok rokonomnak ajándékoztam. Ő esett szegény össze az utcán az én volt kockás ruhámban.

Galló olvasta a délutáni lapokat és olvasta az estilapokat. A reggeli lapokra már nem is volt kíváncsi.

A kockás ruhát beakasztotta a szekrényébe, felvette a régi szürkét és szemlesütve, szégyentől égő arccal szökött be hivatali székébe. Délig fel sem nézett, s mikor a szobát üresnek érezte maga körül, lesietett az utcára. A legrövidebb uton ment haza azokon a szűk, sötét utcákon, amelyekből egy, az övéhez hasonló sors számüzte a kirakatokat.

KISEBBSÉGI ÉLET

●●●

Az erdélyi magyar párt elnöki tanácsa legutóbb tartott ülésén döntött ebben a kérdésben, hogy a községi választásokon önálló listával vesz-e részt, vagy ismét paktumot köt valamelyik román párttal. A döntésről az elnöki tanács egyik tagja a következőket mondotta az érdeklődő magyar újságíróknak: »A közigazgatási választásokat illetően elvben állást foglalt az elnöki tanács, hogy azokban a választókerületekben, amelyekben a magyarság többségben van, önálló listával megy bele a választási küzdelembe. Ez természetesen nem jelent ridég elzárkózást az iránt, hogy a listán román jelöltek ne szerepelhessenek. Ez csak azt jelenti, hogy ez a lista semmiesetre sem bírhat ugynevezett közös lista jellegével, hanem az kifejezetten az illető magyar tagozat választási listája lesz. Más helyeken, vagyis azokban a választókerületekben, ahol a magyar választók nincsenek abszolút, vagy túlnyomó többségben, vagyis a magyarság szavazatai nem domináló arányúak, a követendő taktikát illetően elhalasztottuk a döntést. Elhalasztottuk pedig addig, amíg tiszta képet nem nyerünk e kerületek magyar erőviszonyairól: a központtól minden tagozathoz egy kérdőív ment ki, amely a következő három kérdést tartalmazza: 1. Mennyire haladt előre a pártszervezés? 2. Milyen az illető kerületben a nemzeti számarány? 3. Más pártok hogyan vannak megszervezve? A válaszokat az elnökség megsürgeti és egy hét múlva, újabb tanácskozás lesz, amelyen az elnöki tanács meghozza a közigazgatási választások érdekében a végleges határozatot.«

*

A nyelvkérdésről ír a Slovensky Narod és meglepő jóindulattal megállapítja, hogy a szlovákoknak azt követelését, hogy a szlovenszói hivatalokban anyanyelvüket használhassák, teljesíteni kell. »Ennek a követelésnek okait — írja a lap — könnyen megérthetjük mi, csehek is, — ha a szlovákok helyzetét képzeljük magunkat. Nagyon természetes, hogy ha egy szlovák Csehországba megy: ott csehül fognak vele beszélni, — egyszerűen azért, mert ott nem tudnak szlovácul. Egészen más azonban a helyzet, — és ez is nagyon gyakran előfordul, ha egy szlovák egy szlovenszói hivatalban nem tudja megérteni magát az anyanyelvén. A szlovákoknak igenis joguk van arra, hogy Szlovenszón szlovák legyen a hivatalos nyelv, — és már ideje lenne, hogy elismerjék a testvér-nemzet jogos követeléseit!«

*

Cantacuzino asszony, a román asszonykövetség elnöke levelet intézett a kolozsvári magyar nőegyesülethez, melyben közli, hogy a bukaresti nőkongresszusra a kisebbségi egyesületek irásban terjesszék elő kívánságait. »A munka megkönnyítése céljából — írja Cantacuzino asszony — a jelentést románul írják meg. Abban az esetben, ha a kisebbségi egyesületek nem bírnák a román nyelvet és az előterjesztést ezen a nyelven nem tudnák kifejezni, akkor előadhatják anyanyelvükön és ugyan-csak anyanyelvükön adhatják be a hivatalunkba megvizsgálás végett előterjesztésüket. Ezeket a jelentéseket az egyesületeknek kell román nyelvre lefordítani, hogy biztosítva legyenek a felől, hogy a fordítás pontosan fejezi ki gondolataikat. Ez a fordítás felolvastatik román nyelven is, hogy a küldötteknek román tagjai is azonnal értesüléseket szerezhessenek tartalmukról.« A nőkongresszust különben október 25-én tartják meg Bukarestben.

*

A lengyelországi kisebbségek helyzetét igen rózsás színben tünteti fel egy varsói lap. »A kisebbségi iskolákat — írja — az állam szubvencionálja. Min-

den kisebbségi felekezeti iskola előadás nyelve az illető vallásfelekezetet. anyanyelve, csupán a lengyel nyelvnek kötelező oktatása van előírva heti két órában, sőt új kisebbségi iskola alapításának sincs akadálya. Egyszerűen bejelentik a tankerületi kormányzásnál, hogy új iskolát szándékoznak létesíteni és ennek alapján már megnyílhat az új iskola. Egyetlen feltétel az, hogy legalább

negyven tanulója legyen. Kulturális téren hasonlóan kedvező helyzetük van a kisebbségeknek. Lembergben és Krakóban ukrán, Thornban és Kattovitzban pedig vegyesnyelvű társulatok működnek. Nagy türelmességet tanúsít a lengyel állam a kisebbségi sajtóval szemben is. A varsói orosz, a lemergi ukrán, a krakovi két zsidó napilapok csorbitatlan sajtószabadságot élveznek.«

Abd el Krim új offenzívára készül

Több rifkabil törzs fellázadt

Párisból jelentik: Párisba érkezett marokkói jelentések szerint több benschulott törzs fellázadt Abd el Krim ellen Mohamed Szolmán külügyminiszter kivégzése miatt. A volt miniszter rokonsága szította a lázadást. Abd el Krim nagy csapatokkal vonult fel a lázadók ellen.

Mint Fezből jelentik, Abd el Krim Aidirtól tizenöt kilométerre délre tizenötezer főből álló hadsereget összpontosított. Azt hiszik, hogy a rifkabilok küszöbön álló offenzívája vagy Aidir vagy pedig Uezzan ellen fog irányulni és minden eddigi támadásnál hevesebb lesz.

Oroszország részt akar venni a locarnoi konferencián

Németország még öt államot akar meghívni Locarnoba A lengyel külügyminiszter tárgyalása Chamberlainnel és Brianddal — Mindenki bizik az eredményben

Csicserin szét akarja robbantani a kisantantot

Locarnóból jelentik: A konferencia pénteken nem tartott ülést, ehelyett egész nap nagyjelentőségű személyes események voltak. Chamberlain kora reggel Skrzynski lengyel külügyminiszterrel tanácskozott, aki később Briandot kereste föl. A legangyobb figyelem Stresemann és Briand tanácskozásait kísérte, melyek az Esplanade szálló fogadóiban folytak le. A két külügyminiszter, hir szerint a paktumkonferencia minden vitás politikai problémáját megbeszélte.

A biztonsági paktum sorsa egyébként három kérdés körül forog. Az első: a döntőbírói szerződésnek milyen legyen a karaktere. Az angol formula szerint az egyes országok becsületét, függetlenségét és életbevágó érdekeit érintő kérdéseket ki kell rekeszteni a választott bíróságok ítéletéből. A második kérdés az, hogy

miként egyeztethető össze a döntőbírói szerződésekkel Franciaország garanciája és Franciaországnak régebbi szövetségi szerződésel.

Ez a probléma csak átmeneti természetű, mert Franciaország szövetségi szerződésai egészen más jellegűekké változnak, mihelyt Németország belép a Népszövetségbe és helyet foglal a Népszövetség tanácsában. Ha kapcsolatba hozzák

Németországnak a Népszövetséghez való csatlakozását és a döntőbírói szerződések megkötését,

a megoldáshoz lényegesen közel jut a konferencia, mert úgy Németország, mint a többi hatalmak is hajlandók ezt a megoldást elfogadni, amely a harmadik problémát, Németországnak a Népszövetségbe való belépését is tisztázza. Eddig a következő lehetőségek merültek fel a harmadik és ezzel együttesen a két első probléma megoldására: a Népszövetség tanácsában helyet foglaló tíz állam közül ezidőszent ot ország delegátusa van jelen Locarnóban.

Németország előreláthatólag azt fogja ajánlani, hogy hívják meg a többi hatalmakat is a biztonsági konferenciára.

Ezen a módon a német birodalmi kormány ugyszólván magának a népszövetségi tanácsnak színe előtt adhatja le választát és magával a Népszövetség tanácsával léphet tárgyalásokra a népszövetségi paktum 19. szakaszának értelmezésére nézve, mert az az öt hatalom egymagában, amely most Locar-

nóban képviselve van, a német álláspont szerint nincs feljogosítva arra, hogy a Népszövetség tanácsa nevében tehessen döntő nyilatkozatot.

A 16-ik paragrafus nem lesz érvényes Németországra

A népszövetségi statutumok vitás 16-ik pontja ügyében, amely körül a legtöbb vita folyik, különben már sikerült kompromisszumos formulát találni, amely szerint a locarnoi határozat a következőképp szólna:

A biztonsági paktumban résztvevő hatalmak a népszövetségi statutumok 16-ik szakaszának megszüntetéséről nem tárgyalhatnak, mert ez csak a Népszövetség hatáskörébe tartozhat. Mégis meg akarják adni Németországnak a lehetőséget, hogy a Népszövetséghez való csatlakozását kérje a 16-ik szakasz interpretálását körülbelül a következő formában: Amíg Németország leszerelt állapotban van, a többi hatalmak pedig a leszerelés kérdését még nem oldották meg, a 16-ik szakasz érvényessége Németországra nem terjed ki.

A német delegáció ezzel a szöveggel meg van elégedve, de garanciákat követel, hogy a szöveget a Népszövetségben el fogják fogadni. Ugyátszik, hogy a népszövetségi probléma megoldásáról való tárgyalás a szombati napot is teljesen lefogja foglalni, úgyhogy

csak a jövő héten kerülhet sor a legnehezebb kérdésre: a keleti hatalmak biztonságának tárgyalására.

A német delegátusok nem titkolják, hogy a tanácskozás eddigi eredményével meg vannak elégedve, követeléseik nagy részét máris elérték és biznak abban, hogy minden kívánságukat el fogják érni.

Lengyelország javaslata

Skrzynski lengyel külügyminiszter, mint újságíróknak kijelentette, a konferencián a következő álláspontot fogja előterjeszteni: A katonai jellegű megfosztott rajnatartományi zónán való fegyveres átvonulás jogának kérdésében a konferencia nyitott ajtót dönt.

Franciaországnak megadta ezt a jogot a népszövetségi alkotmány és Németországnak szintén meglesz ez a joga, mihelyt belép a Népszövetségbe.

Az átvonulási jog alapjában véve nem is jog, hanem kötelesség, amely a Népszövetség paktumának 16-ik szakaszából

ered. A mostani tárgyalásokon nem arról van szó, hogy valami újat találjanak ki, hanem kizárólag arról, hogy a már meglevő rendelkezések keresztülvihetőségét garantálják. Lengyelország tehát a biztonsági paktum idevágó szakaszát így kívánna szövegezni:

»A rajnai zóna mindenképpen semleges marad, kivéve azokban az esetekben, amelyek a versaillesi békeszerződés 42., 43. és 44. szakaszaiban, ugyszintén a Népszövetség alkotmányának 16. fejezetében fel vannak sorolva.«

Benes külügyminiszter felfogása hír szerint ebben a tekintetben megegyezik a lengyel külügyminiszterével.

Oroszország titkos szándékai

A Petit Parisien értesülése szerint Oroszország kísérletet akar tenni arra, hogy a locarnoi értekezleten résztvevő hatalmak de jure is ismerjék el a szovjetkormányt. A szovjet egyelőre csak nemhivatalos megfigyelőket akar kiküldeni Locarnoba, később azonban

mint egyenrangú hatalom akar részt venni a külügyminiszterek értekezletén.

hogy ilyen módon mint szavatossági hatalom léphessen fel a keleti biztonsági szerződés megkötésénél. A lap úgy tudja, hogy

Csicserin berlini utazásának legfőbb célja az is, hogy szétrobbantsa a kisantantot.

Oroszországnak állítólag az a terve, hogy az S. H. S. királyságot és Görögországot Oroszország érdekközösségébe vonhassa. Ezzel függ össze Csicsserinnek Balugdzsics berlini jusszláv követtel folytatott tanácskozása is.

Becsapott a villám a német delegáció szállójába

Locarnóban, jelentik a lapoknak, csütörtök éjjel hatalmas vihar vonult el. A villám becsapott a Esplanade-szállóba, ahol a német delegáció lakik. de nagyobb kárt nem okozott, csupán a ház villamosvilágítási telepét pusztította el. A város világítási telepét is megrongálták a villámcsapások. A telefonvezetékek részben elpusztultak.

Elítelt rágalmazó

Sztariszivaci betörők a bíróság előtt

Tárgyalások a sombori törvényszéken

Szomborból jelentik: A szombori törvényszék büntető tanácsa pénteken tárgyalta Szimendics Tódor volt törvényszéki kézbesítő bűnyüget, aki sajtó útján elkövetett rágalmazás miatt került a vádlottak padjára. A vád szerint Szimendics, akit a szombori törvényszék pénzekezelése körül történt szabálytalanságok miatt megfigyelés alatt tartott a rendőrség, a Balkán című beogradi napilapba cikket írt, amelyben súlyosan megrágalmazta Martinevics György csendőrfőkapitányhelyettest, Maserevics Bránko törvényszéki elnököt és Dobranov Stevan törvényszéki irodavezetőt.

A bíróság Szimendicset bűnösnek mondotta ki és nyolc napi elzárásra, továbbá száz dinár pénzbüntetésre ítélte.

*

Ugyancsak pénteken tárgyalták a szombori törvényszéken Perisics Vlatkó, Jurisics Gyuró, Jurisics Petar, Jurisics Jovan, Obasics Toma, Pinterics Stevan és Perenac Milica stariszivaci lakosok bűnperét, akik 1918-ban Stariszivacon több betöréssel lopást követtek el. Többek közt betörték Neicer Friedrich, Müller Keresztély és Wohlhaier Jakab stariszivaci gazdálkodók tanyáira, ahonnan több mint huszezer korona értékű holmit vittek el.

A bíróság a bizonyítási eljárás befejezése után Perisics Vlatkót három évi, Obasics Tomát, Jurisics Gyurót, Jurisics Petart és Jurisics Jovót két-két évi börtönrre, Pinterics Stevant pedig nyolc havi fogházra ítélte.

CIRKUSZ

A kanosai kámforfa

— Látni fogjuk az egyetlen európai kámforfát is, — mondta Aliz.

— Hát ezt honnan veszi?

A kapetano mondta.

Ez előtt az érv előtt meg kellett hajolnom. A kapetano ugyanis parancsnoka volt a motorosoknak, amelyben tiltunk. Ha ez a motoros véletlenül szárazföldi emiósnek szűfetik és automobil gyanánt futja be földi pályáját, akkor a kapetano a lényegesen kevésbé előkelő hangzása soffiór névre hallgatna. Viszont viselne cipőt és harisnyát. Így azonban kapitány és mint ilyen feltétlenül illetékes kámforfák illetőségi helyének megállapítására.

— Ha a kapitano mondta. — feleltem éppen ezért Aliznak — az más. Bár ez a kapitány így közléről egész unintelligens vadbaromnak látszik...

Lehet, hogy a kislány ebből a megjegyzéséből bizalmatlanságot olvasott ki a kapitány jólértesültségét illetően, mert jónak látta hozzátenni:

— Azonkívül a papa is mondja.

Ez előtt az újabb érv előtt megint meg kellett hajolnom. Aliz papája — mint tizenötperces ismeretlenségünk folyamán értesültem róla — született porosz volt, vagyis hivatalból alapos és megbízható. Az ilyen ember piros hőzen-trágert visel, nincs adóssága, császárhű és minden január elsején kijelöli előjegyzési naptárában, hogy a következő év mely napjain lesz jóba a feleségével.

— Ha a papája is mondja. — választoltam éppen ezért Aliznak, az más. De hátha a papa is csak a kapetánótól hallotta?

— A papa a bedekkerben olvasta.

Ez előtt a döntő érv előtt harmadszor és végeredményesen meg kellett hajolnom. Vannak könyvek, amelyekkel oktalanság szembeszállni. A bedekker ilyen. Ahogy a mohamedán a koránra és a puritán a szentírásra, úgy esküszik a német a bedekkerre.

Megadtam magam:

— Ha a bedekkerben is bent áll, akkor az természetesen egészen más.

A motorosnak kikötött és a kiránduló-társaság gyors trappban mászni kezdett fel a hegyre. Egyenesen a kámforfához. Mindenki szagolni akart.

Csodálatosan szép kertbe értünk, a mely tele volt exotikus, délvidéki fakkal. A kapetano azonban valami vizszonyban szenvedő patak felé ráncigált bennünket, ahol egy ótváros akác-tövében maga a vasorru bába ült és két dináros jegyeket árult.

Szóval ez a kámforfa.

A két dinár ellenében mindenki annyi levelet szakíthatott a fáról, amennyit akart. Huszan voltunk: a negyven levelet számítva, nyolcszáz levelet téptünk le.

— Érti? — kérdezte leikésen a porosz és markolatig döfte orrát a tenyérében tartott levélsomóba — micsoda isteni kámforfag... Szagolja meg!

Juszt se szagoltam, helyett megkérdeztem tőle:

— Hogy van, hogy ezen a fán még van lomb?

— Miért?

— Mert átlag két kiránduló társaság teljesen le kell, hogy koppasszon egy ilyen kis fát.

— Lehet, hogy gyorsan kinőnek a levelei, — felelte és megnézte a bedekkert.

Én a kertet néztem meg és konstátáltam, hogy az akácok háromnegyedrészre lombtalan.

Szörnyű gyanum támadt.

Odaléptem a fához és megszagoltam. Naftalinszaga volt.

A porosz meg akart verni, amikor felfedezésemet közöltem vele.

— Ha a bedekkerben az van, hogy ez kámforfa — mondta — akkor nem lehet naftalinszaga.

— Szagolja meg! — biztattam most már én.

Juszt se szagolt, hanem továbbra is

bedekkerjére hivatkozott. Ugy tett, mint a strucc, aki inkább homokba dugja az orrát, csak hogy ne kelljen naftalint szagolnia.

Karóifogtam és elvittem a közeli gyógyszerészárba. Ő megállt a nyitott ajtóban, én beléptem.

— Kérek kámfort, — mondtam a patikusnak.

— Bocsanat, tegnap elfogyott, — felelte — de tessék talán naftalint helyettesíteni...

A gyógyszerész kámfor-hány és a kámforfa naftalinszaga között nem volt nehéz ezek után az okozati összefüggést megtalálni. Diadalmasan fordultam hátra. De a porosz már nem állt az ajtóban.

Eltűnt, mint a kámfor.

Többet nem is láttam. Autótaxin tért vissza Dubrovnikba. Ugyilátszik, nagyon szégyelte magát.

díó.

Gyilkosság gyanúja miatt letartóztattak egy bánati földbirtokost

Bérese feljelentése szerint agyonvert egy béresgyereket Felesége is feljelentést tett ellene, mert arra akarta őt rábírní, hogy a béres kedvese legyen

Velika-Kikindáról jelentik: Különös bűnügy foglalkoztatja a kikindai rendőrséget és a Kikindával szomszédos Szveti-Hubert község csendőrségét. A nyomozás egy tekintélyes szveti-huberti fődbirtokos ellen irányul, akit gyilkosságért fejeleltettek.

Röftler János béreslegény, aki Musehong József sveti-huberti fődbirtokos gazdaságában van alkalmazásban, megjelent a községi bíró előtt és bejelentette, hogy gazdája, Musehong József ez év márciusában, a szentpétervári agyonverte Sugics Steván tizenhétéves béresgyereket, akinek halálát azután az ő segítségével ásta el Musehong. Röftler azt is közölte a bíróval, hogy Musehong hallgatási díjlejtében nagyobb összeget ajánlott fel neki, ő azonban nem fogadta el, hanem azt követelte, hogy Musehong fiatal feleségét adja át neki.

A földbirtokos nem teljesítette követelését és ezért teszi meg ellene a feljelentést. A községi bíró a feljelentésről nyomban értesítette a csendőrséget, amely megindította a nyomozást és a feljelentés alapján csütörtökön este le-

tartóztatta Musehong Józsefet és Röftler Jánost, akiket kihallgatásuk után bezárították a kikindai ügyészség fogházába.

Ezalatt Musehong Józsefné szintén feljelentést tett férje ellen a kikindai rendőrségen. Feljelentésében elmondja, hogy férje Nusehong József arra akarta őt rábírní, hogy legyen egyik béresének a szeretője mert különben az a béres gyilkosság miatt feljelentést fog tenni ő ellen.

Az ügyészség a két feljelentés alapján elrendelte a vizsgálót. A kikindai törvényszék vizsgálóbírója kihallgatta Musehong Józsefet és Röftler Jánost. Musehong a vizsgálóbíró előtt is tagadt, Röftler a rendőrségen tett vallomását szintén visszavonta a vizsgálóbíró előtt. A vizsgálóbíró pénteken kiszállt Musehongék szveti-huberti birtokára, ahol felszántották azt a területet, amelyet Röftler a csendőrségen és a falu bírójánál tett vallomásaiban megjelölt. Mindaddig azonban nem sikerült ráakadni az állítólag meggyilkolt Sugics Steván holttestére. A titokzatos bűnügyben a nyomozás tovább folyik.

Horvát pacifizmus a világháború alatt

Radics István önéletrajzának folytatása — Radics monarchia-ellenes beszédei a szaborban — Illojált nyilatkozatai miatt Lukinics Edo alelnök kizárta a szabor üléséről — A szerb-horvát koalíció magatartása — A horvát parasztpárt 1918-ban vette fel a köztársasági jellegét

1913-ban, késő ősszel voltak a szaborválasztások Csuvaj királyi biztos alatt. Valamennyi uri párt egyesült a parasztpárt ellen, mely csak három mandátumot, de 17.000 szavazatot kapott. Közel tíz mandátumot csak tuzatnyi szavazatkülönbséggel veszített el egy Velika Goricát is, ahol megbukott dr. Radics Antal. A horvát-szerb koalíció szabori többségének ez sem volt elegendő, hanem luddregi mandátumot kétszer semmisítette meg, állítólag azért, mert nem volt pozitív választójogom, mivel nem töltöttem le a Szokolovics-affér miatt rám rótt bűntétst, bár közel egy évig ültem emiatt, noha csak három hónapot kaptam. Mindkét szerb újra megválasztottak és pedig először 1914 áprilisában, másodszor pedig 1914 június 28-án, éppen a sarajevói merénylet napján. Alig hogy kihirdették a választás eredményét, megérkezett a távirat a merényletről. Én meggyőződésemmel híven rögtön a nép előtt elítéltem a merényletet, a nép persze még élesebben elítélte. A nép azonban kezdte mondani, hogy Ferenc Ferdinánd és neje, tehát két ember miatt nem volna igazságos ezer és millió embert a vágóhídra vinni. Itt láttam először világosan, hogy nagy dolgokban a kulturált és dolgos nép gondolatai mélyebbek mint a legnagyobb lángszekék.

Alig kezdődött meg a háború, mindjárt minden oldalról Szerbiából leveleket kaptam katonáinktól, hogy a magyar béresek hogy gyújtogatnak és rombolnak Szerbiában, mert fogalmuk sincsen, milyen nehéz házat építeni és

milyen kínos munkával kap az ember egy keve buzát. Nemsokára kaptam előszörban asszonyoktól és gyermekektől a békéről szóló költeményeket, melyeket a »Dom«-ban kezdtem közölni, amiért a katonai hatóságok figyelmeztettek, hogy be fogják szüntetni a »Dom«-ot. Én elmentem a zagrebi hadtestparancsnoksághoz és át kifejtettem, hogy a háború csak muló ház, s az állam normális leadatai szempontjából csak kivétel, a béke pedig a normális állapot. Ezért boldogok lehetünk, hogy a mögöttes országokban népdünk oly kulturált és szívből kívánja a békét. Ebből nem lesz kára a hadvezetésnek, amennyire szükséges, mert a katonák tudják kötelességüket teljesíteni s e tekintetben a horvátok teljesen helyükön állnak. Ennek ellenére még kétszer megidéztek és követelték, hogy a verset legalább ne közöljem »Békeversek« címen s ne tegyem őket az első, hanem az utolsó oldalra. Ezuttal egy igen intelligens tiszt előtt voltam, akit — azt hiszem — meggyőztem, hogy éppen katonai szempontból lenne a legnagyobb hiba, ha a »Dom«-ot békeversei miatt beszüntetnék. Azóta ebben az ügyben már nem idézgettek. Ehelyett azonban hirtelen sorozásra idéztek be s alkalmasnak minősítettek rendkívüli rövidlátásom dacára. Nagynehezen sikerült azonban elérni egy felülvizsgálatot, melyet természetesen egy magyar és egy német orvos végzett. Ezek bizonyítványt adtak, hogy az uccán sem tudok egyedül menni és ezért katonai szolgálatra alkalmatlan vagyok.

Lassanként jöttek az érdekes katonalevelek és levelezőlapok, a parasztpárt leveitől először az orosz s aztán 1916 közepétől kezdve az olasz frontról is. Ezek a levelek, áthatva a szláv lélek tiszta emberszeretettől, képet nyújtottak arról, hogy a frontokon mi történt s eléggé világos fogalmat alkothattam magamnak, hogy a háború hogyan fog végződni. S habár semmiféle összeköttetésem nem volt az otthoni katonai körökkel és külföldi politikai emigrációkkal, a szaborban tartott beszédeimben, már 1915 óta én mindig az uniantot neveztem Európa lelkiismeretének és Amerikát az antant lelkiismeretének. Tiltakoztam továbbá a német csapatoknak Szerbiában elkövetett vadságai ellen s egy másik alkalommal Vilmos német császárt a szibériai Szahalin szigetre küldtem és azt mondtam, hogy úgy fogja befejezni pályafutását mint Napoleon Szent Helenán. Nemsokára, mikor az új uralkodó, Károly ült a trónra, világosan megmondtam, hogy a horvát hűség nem jelenthet hűséget a magyar-német dualizmus iránt s ha tőlünk horvátoktól azt fogjuk követelni, hogy továbbra is hűek maradjunk az ilyen állami berendezéshez, akkor én leszek az első, aki kiálltani fogja: »Le a Habsburgokkal«. Azt a meggyőződésemet fejeztem ki, hogy ebben elsősorban az olasz fronton küzdő horvát katonák fognak követni.

E kijelentéseim miatt a szabor akkori alelnöke, dr. Lukinics (jelenleg Pribicevics-párti képviselő) kizárattott tizenöt-harminc és még több ülésről részint saját iniciatívájára, részint az akkori szabori többség, a horvát-szerb koalíció eldöntésére. Ugyanekkor ugyanez a koalíció — ezt később tudtam meg — mindezeket a nyilatkozatokat biztos uton a külföldi sajtóban, elsősorban Svájcban helyezte el, és meghamisította olyan állításokkal, mintha a szabor többsége lelkesen tapsolt és hangosan jóváhagyta volna beszédcímét és mintha én a Szerbiával való haladéktalan egyesülés mellett lettem volna.

1918 márciusában a dubrovnikai Gjunio Rudolf, a »Slobodni Tribuna« jelenlegi főszerkesztője, elhozta a csehszlovák agrárpárt vezérének, dr. Svehlának a jelenlegi csehszlovák miniszterelnök meghívását, jöttek haladéktalanul Prágába, mert a monarchia valamennyi szláv népéről van szó. Én eleget tettem a meghívásnak s utközben Bécsben meglátogattam a bolgár követséget s ott minden kerületet nélkül kijelenttem, hogy nálunk Horvátországban senki sincs a monarchia mellett, sem a Habsburg dinasztia mellett s hogy mi horvátok kérjük Bulgáriát, hagyja ott a központi hatalmakat, rövidítse meg a háborút és siettesse az osztrák-magyar dél-szlávok egyesülését.

Már az 1918. évi prágai szláv kongresszuson igen szívélyes barátságot kötöttem Bobcevic bolgár egyetemi tanárral, aki kevéssel utána bolgár közoktatásügyi miniszter lett. Mint ilyen, megküldött mindent, amit kértem s amire szükségem volt a bolgár politikai, kulturális és gazdasági viszonyok megismeréséhez. Ez az anyag, valamint 1911. évi közvetlen bulgáriai tapasztalataim alapján terjedelmes munkát irtam »A megújított Bulgária« címen, melynek első részét »Bulgária a legrégebb időktől 1878-ig« címmel 1914-ben adtam ki, második részét azonban, melynek címe »Bulgária 1878-tól 1913-ig«, anyagiak híján nem adhattam ki, mely most is csak kéziratban van meg. Bulgáriáról szóló művem nagy és őszinte szimpátiát keltett irántam sok bolgár politikusban, különösen pedig az akkori bécsi követben s ezért is mentem hozzá bizalommal.

Prágában március 13-án egy szigorúan bizalmas konferencián, melyen hetven cseh vezetőember vett részt a cseh pártok részéről s kivülem még három horvát, egy horvátországi szerb és a szlovének részéről dr. Korosec, minden kerületet nélkül, másfélórás beszédben ki-

mutattam és bebizonyítottam, hogy nálunk horvátoknál teljesen megbukott egy a bécsi, mintapesti politika, s hogy teljesen elkészültünk rá, örömmel fogadni Szerbiával és Montenegróval való egyesülésünket, természetesen csak a legteljesebb és tényleges egyenjogúság alapján, akár az ezeréves horvát állami és nemzeti önállóság, akár a mi még jobb, új szláv parasztpolitikánk alapján. Még hangsúlyoztam, hogy hasonló processus észlelhető a szlovének között is, és hogy ott az ügyek ilyen fejlődésének csak dr. Susterovics és javíthatlan fekete-sárga híveinek egy kis csoportja áll útjában.

Ezen az összejövetelen a cseh vezetők között ott voltak Svehla, dr. Stanek, dr. Uzáal, dr. Kramaz, az elhunyt dr. Rasin, dr. Heim, dr. Sámal stb. s ezek sorban nemcsak gratuláltak, hanem meg is kérték, hogy fejtegetéseimet ismétlem el röviden horvátul, hogy a jelenlevő horvátok (Hrvaj, Pavelics fogorvos, Persics) és az a szerb (Budiszavljevics Szrgyan) is véleményét nyilváníthassanak. Csak azt kifogásolták, hogy ily kiméletlenül intéztem el Susterovicsot.

A jelenlevő horvátok és szerbek lelkesen jóváhagyták állításaimat s éppen akkor érkezett Ljubliánából egy távirat, mely szerint dr. Susterovics egy gyűlésen elítélte prágai utamat s az egész prágai összejövetelt hazaárulásnak nevezte. Most a csehek még jobban hittek információimnak, hogy Horvátország teljesen megérett rá, hogy elhagyja Ausztria-Magyarországot.

Ugyanebben az évben még május közepén körülbelül nyolc napig voltam Prágában és ekkor is, keresztülutazva elmentem Bécsbe a bolgár követségre és biztos híreket kaptunk, hogy Bulgária meg fogja szakítani a Szaloniki-frontot s ha ezt nem teszi Ferdinánd cár, megteszi azt maga a bolgár nép.

1918. július 27-én már annyira biztosnak éreztem politikám sikerét, hogy elsősorban 1914. óta összehívtam a parasztpárt főbizottságát. Itt köztársaságinak nyilvánítottuk parasztpártot s ezt a határozatot jóváhagyta az 1918. november 25-én összegyűlt évi közgyűlés és az 1919. február 3-án tartott rendkívüli közgyűlés. Az elsőn 2.832, a másodikon 6.838 kiküldött vett részt. Mindez a világháborúban felébredt horvát parasztszellemelek volt a műve.

Véget ért a vizsgálat a becskerekai diáksztrájk ügyében

Nem függesztették fel a pofozkodó tanárt

Becskeréről jelentik: Kangrga Jovan közoktatásügyi inspektor a diáksztrájk ügyében befejezte a vizsgálatot és pénteken délután visszautazott Beogradba, hogy a vizsgálat eredményéről jelentést tegyen a közoktatásügyi miniszternek.

A kínos affér egyébként végleg elsimult. Az affér főszereplőjét: Mesterovics Gyura nyolcadik osztályú tanuló kizárták az intézetből, Jovanovics Borivoj tanár visszatért Becskerékre és tovább tanít, a sztrájkoló diákok pedig egyelőre nem kaptak semmiféle büntetést.

A sztrájk ügyében a Bácsmegyei Napló munkatársa beszélgetést folytatott Subotin Szlavko gimnázium igazgatóval, aki a következőket mondotta:

— A sztrájkról megjelent közleményekből az beállítása, mintha az igazgató tárgyal és föltételeket fogadott volna el a diákoktól téves. Nem felel meg a valóságnak, hogy a sztrájk kitörésekor a fejeze táblán kiírt hirdetményben amnesztiát ígértünk azoknak, akik visszatérnek. A hirdetésben csak figyelmeztettük a diákokat, hogy jelenjenek meg az előadásra. A sztrájkban egyébként csupán a nyolcadik osztály vett részt teljesen, a hatodiknak és a hetediknek csak egy része. Az igazgatóság részéről a sztrájkoló diákokkal senki sem tárgyalt és az igazgatóság nevében senki sem ígért nekik semmit.

Annál kevésbé ígérhette a szóbanforgó tanár elhelyezését, mert ebben csak a minisztériumnak van joga. Ugyanigy nem igaz, hogy Jovanovics tanárt függesztették. Jovanovics két napig volt szabadságon és már tegnapelőtt visszatért Becskerékre. Az sem áll, hogy Kangrga inspektor meghallgatta a diákokat és az ő kérésükre jött Becskerékre.

Megrendült a görög kormány helyzete

Pangalos bukása napok kérdése

Athénből jelentik: Az állandóan forrongó Görögország pártjai között meg-megújuló mérkőzés most újabb szenzációs fordulat előtt áll. Bár a Pangalos-kormány lemondott arról, hogy Papanastasiu tábornokot, a demokratikus unió vezérét a kormány ellen a legutóbbi napokban kibocsátott kiáltványa miatt a haditörvényszék elé állítsa, a lakosság izgalma mégsem csillapodott le.

A politikai viszonyokat válságossá teszi az a körülmény, hogy Kondylis tábornok párthíveinek száma a katonai liga sorában — amely egyelőre még támogatja a kormányt — egyre nő s így a helyzet Pangalos miniszterelnök számára pillanatról pillanatra fenyegetőbb.

A köztvélemény ezért el van készülve arra, hogy a mostani kormány néhány napon belül összeomlik. Diplomáciai körökben attól tartanak, hogy ez a fordulat nem fog komolyabb természetű megrázkódtatások nélkül végbemenni.

A legújabb jelentések szerint a Pangalos-kormány helyzete mind súlyosabbá lesz. Papanasztazin pénteken a Demokracia című lapban tömörülésre szólította fel az ellenzéket. Plastiras a forradalmi bizottság volt elnöke pénteken külföldről hazaérkezett és bizonyosra veszik, hogy sikerülni fog neki neutrális kormányt alakítani.

Október közepén megnyílik a forgalom Vrsac és Temesvár között

A Jasa Tomicsról Nincsicsevóra utazóknak román területen nem kell elhagyni a vonatot

Beogradból jelentik: A szeptember 26-ikán Temesváron megkötött konvenció értelmében október 15-én Temesvár—Vrsac között megnyílik a közvetlen vasúti forgalom.

A megnyitással két eddig használaton kívüli vasúti vonalat kapcsolnak be a forgalomba: a Bázias—Vrsaci és a Temesvár—Jasa—Tomics—Nincsicsevói vonalat, melyeken keresztül az áru- és személyforgalmat bonyolítják le Romániával. A konvenció szerint, minthogy a vonalak két helyen is szelik a határokat, azoknak a jugoszláv utasoknak

akik Jasa Tomicsról utaznak Nincsicsevóra, román területen nem kell kiszállniok és viszont a Bázias felé utazó románoknak nem kell elhagyniok a vonatot a jugoszláv területen. Ezeknek az utasoknak külön közvetlen kocsik állnak rendelkezésükre Temesvár és Buziás közötti forgalomban.

Az új vasútvonal megnyitása a jugoszláv Bánát szempontjából igen nagyfontosságú, mert hat év után végre ismét bekapcsolódhatik a romániai Bánátnak gazdasági életébe.

Baldwin nagy beszéde a béke biztosításáról

Az angol miniszterelnök beszámolója. — Támadások a konzervatívok pártgyűlésén a kormány ellen

Londonból jelentik: Minden ünnepesség nélkül nyílt meg Brightonban a konzervatívok pártgyűlése, amelyre kétszáz pártszervezet küldött képviselőket.

Több szóok erős szavakkal bírálta a kormány működését s csak itt-ott hallatszott ellentmondás, mikor az egyik felszólaló rámutatott, hogy a jelenlegi kabinet már tizenkét hónapja van hivatalban, de még semmit sem tett a munkanélküliség enyhítésére. Ha a kormány nem áll a helyzet magaslatán és nem képes a viszonyokat orvosolni, akkor meg kell buktni a kormányt, még mielőtt a gazdasági helyzet az eddiginél is jobban leromlik — tette hozzá ez a szóok a hallgatóság nagy helyeslése közben.

Valahányszor egy-egy felszólaló azt említette, hogy erősebb kormányra van szükség és kivételes törvényt kell hozni a kommunisták ellen, percekig tartott a tüntető helyeslés. Egyebekben a legreakciósabb hangulat nyilatkozott meg a brightoni pártgyűlésen.

A pártgyűlésen elhangzott vádakra Baldwin miniszterelnök csütörtök este a Regent's Thater-ben adott választ, ahol beszámolót tartott a mostani kormány eddigi működéséről.

Jellemző a konzervatív táborban uralkodó hangulatra, hogy a miniszterelnök és a pártvezérek nem a pártgyűlésen, hanem zártkörű összejövetelen látták józnak a megjelenést, nem pedig Brigh-

tonban, hogy politikájukról számot adjanak.

Aból indult ki a miniszterelnök, hogy egy éve rendkívüli dolgokat nem művelt a jelenlegi konzervatív kabinet. De egy évi tevékenysége nem volt minden háson nélküli való. A kormány nem tett ígéreket, amelyek nem lettek volna megegyeztethetők a konzervatív hagyományokkal, a jog és törvény szellemében.

Belpolitikai törvényalkotásokról nem sok mondanivalója volt Baldwinnek és figyelemreméltó, hogy beszédének ebben a részében nem is említette az aranyalap helyreállítását. Annál nagyobb nyomatékkal hangsúlyozta a kabinet külpolitikai aktivitását. A kormány folyton fáradozott, hogy megszerezze Európának a békét s ezt tekinti legfontosabb feladatának.

— Anglia sikeresen fáradozott azon, — mondotta Baldwin — hogy a népek bizalmatlankodását megszüntesse s ez a szándék vezet most is a locarnói konferencia idején. A tárgyalások nehézségei abban vannak, hogy egy olyan garanciapaktumot kell létrehozni, amely szövegezésében egyszerű, félremagyarázhatatlan, minden népet egyenrangúnak ismer el és lehetetlenné teszi a jövőben a fegyveres konfliktusokat. Mindennek az előfeltétele, hogy Németország lépjen be a Népszövetségbe. Erős a hitem, — folytatta Baldwin — hogy

a jelenlegi paktumtárgyalásokból a szerződés egy olyan hálózata fog támadni, amely Angliára nézve lényeges előnyöket rejt magában, mert minden háborús lehetőséget kizár és Európa újépítését elősegíti.

A moszuli konferenciáról azt mondta Baldwin, hogy nem egyéb meglepetésnél, ha Angliát azzal vádolják, hogy Moszul kérdésében olyan politikát követ, amely végeredményében háborút idéz föl Törökországgal. Nincs másról szó Anglia szempontjából, mint a megkötött békeszerződésnek egy homályos s ezért félreértésekre okot adó rendelkezésének kiegészítéséről. Angliának ezt az álláspontját Amerika is magáévá tette Genfben.

Felgyújtotta a házát

Eladósodott korcsmáros, aki a fiát gyújtogatásra használja

Noviszadról jelentik: Szerdán éjjel egy óraker kigyulladt Bracanov Milutin vilóvi korcsmáros háza, amelyet a tűz elhamvasztott. A tűz az éjszakában hatalmas lángokkal égett és nagy riadalmat keltett a faluban.

A tűz után megtartott vizsgálat megállapította, hogy gyújtogatás történt. A gyanyu magáé a háztulajdonosra irányult. Bracanov Milutin a vizsgálat során alibit bizonyított és igazolta, hogy a tüzeset idején Titelen tartózkodott.

Később a nyomozás során a korcsmáros Milovan nevére beavallotta, hogy ő gyújtotta fel a házát apja rábeszélésére. Bracanov betanította a fiát, hogy hogyan gyujtsa fel a házát, valósággal főpróbát is tartott vele.

A korcsmáros a rendelkezés sulya alatt beismerte, hogy ő gyújtotta fel a házát. Azzal védekezett, hogy anyagi gondokkal küzdött és a háza 76.000 dinárra volt biztosítva s ehhez az összeghez akart hozzájutni.

Bracanov Milutin és fiát letartóztatták és a noviszadi ügyészségre szállították.

Nyugdíjazzák a kiszolgált tanítókat

E hó folyamán bocsátja ki a rendeletet a közoktatásügyi miniszter

A közoktatásügyi miniszter néhány héttel ezelőtt rendeletet adott ki, amely szerint mindazokat az elemi iskolai tanítókat és tanítónőket, akiknek megvan a harminckét évi szolgálati idejük, haladéktalanul nyugdíjazni kell. A rendelet szerint a tömeges nyugdíjazásokra azért van szükség, mert ezidén több mint háromszázan szereztek tanítói képesítést és ezeket csakis az idős tanítók nyugdíjazása után tudja elhelyezni a közoktatásügyi minisztérium. A rendelet értelmében valamennyi tanfelügyelőség beküldte a nyugdíjra rászolgált tanítók és tanítónők névsorát.

Az érdekelt tanítók között, mint azt a Bácsmegyei Napló már jelentette, mozgalom indult meg, hogy legalább egy évi haladékot kapjanak. A tanítók azzal indokolták meg ezt a kívánságukat, hogy a helyi lakáslátny mellett sok tanító, aki állami lakást élvez, a nyugdíjazás folytán elveszítené lakását és hajléktalanná válna.

A közoktatásügyi minisztérium egyik osztályfőnöke a nála járt küldetésnek megígérte, hogy a lehetőség szerint méltányolni fogja a tanítók kérését, de kijelentette, hogy a döntést Vukicszevic Velja közoktatásügyi miniszter fogja meghozni, aki akkor nem tartózkodott a fővárosban.

Néhány nappal ezelőtt terjedelmes ukáz jelent meg a Szerb Nemzeti Tanács husz vajdasági és száznyolcvan más tartománybeli tanító és tanítónő nyugdíjazásáról. Amint értesülünk, a közoktatásügyi minisztériumban most készílik elő a nyugdíjazandó vajdasági tanítók teljes névsorát és a nyugdíjazást rendeletet még ebben a hónapban alá fogja írni a közoktatásügyi miniszter.

Véres családi dráma egy budapesti üzletben

Egy kereskedő agyonlőtte elvált feleségét

Budapestről jelentik: Pénteken délután a József-körut egyik üzletében halálosvégű családi dráma történt.

A József-körut 42. szám alatt van Katona-Klein Imre textilkereskedése. Az üzlet Klein Imrének és nővéreinek, Klein Ilona huszonegy éves elvált asszonynak a tulajdona. Délután fél háromkor, amikor csak Klein Ilona tartózkodott az üzletben, izgatottan belépett oda Sági Izidor negyvenöt éves kereskedő, Klein Ilona elvált férje. Hogy az üzletben kettőjük közt mi történt, még nem lehet megállapítani, mert Sági és Klein Ilona egyedül voltak. Fél három után néhány perccel az utcán járó-kelők lövésekre lettek figyelmesek, majd néhány pillanatra rá Ságit látták izgatottan kirohanni az üzletből. Néhányan bementek az üzletbe, ahol a padlón vérben lekeve, holtan találták Klein Ilonát. Megállapították, hogy Sági Izidor Frommer-pisztolyából kétszer lőtt rá, az egyik lövés a szívére, a másik pedig nyakszirtején találta az asszonyt, aki nyomban meghalt.

Sági az üzletből a József-körut sarkán posztoló rendőrhöz szaladt, akivel közölte, hogy agyonlőtte a feleségét. A rendőr előállította a főkapitányságra, ahol azonban a beszámíthatatlanságig feldult embert még nem tudták kihallgatni.

A rendőrség megállapította, hogy Sági és Klein Ilona három évvel ezelőtt léptek házasságra, azonban másfél évvel ezelőtt elváltak. A férfi azóta többször kérte az asszonyt, hogy térjen vissza hozzá, azonban Klein Ilona erre nem volt hajlandó. Valószínű, hogy pénteken délután is ezzel a kéréssel fordult Sági az asszonyhoz és az újabb tagadó válasz után elkeseredésében követte el a gyilkosságot.

A volt török trónörökös a budapesti bíróság előtt

Elítélték, mert megverte felesége szöktetőjét

Budapestről jelentik: Érdekes pört tárgyalta pénteken a budapesti bíróság, amelynek vádlottja Abdul Kadir török herceg, Abdul Hamid szultán fia volt. Abdul Kadir török herceg ellen ez év május 20-án volt itkára. Musztafa Afid feljelentést tett a budapesti büntetőbíróságon életveszélyes lenyegetés és durva becsületsértés miatt. Musztafa Afid, a volt titkár feljelentése szerint május 18-án a Bristol-szálló halljában várakozott, amikor Abdul Kadir herceg red támadt, felelősségre vonta azon a címen, hogy segédkezett felesége megszöktetésében. A titkár élénken tiltakozott volt gazdája gyanúsítása ellen, kijelentette, hogy semmi része sincs a hercegasszony szökésében, szökváltás keletkezett közöttük, a szökváltás hevében a herceg botjával támadt rá, majd revolverét próbálta ellene használni.

A pénteki tárgyaláson Abdul Kadir herceg vallomásaiban elmondta, hogy biztos tudomása szerint volt itkára segédkezett feleségének megszöktetésében. Ez annyira felháborította Musztafa Afidot, de az visszafütyöltte, sőt revolverét is elő akarta rántani. Afid és a szemtanúk kihallgatása után Afid bég jogi képviselője hangsúlyozta, hogy nincs az a hét, amikor a hatóságoknak ne

kellene foglalkozni Abdul Kadirral, aki nem magyar honos, tartózkodási engedélye nincs, a magyar nép vendégszeretetét élvezzi és ezért kérte az országból való kiutasítását. Az ítélet bűnösnek mondta ki Abdul Kadirt könnyű testisértés vétségében és ezért kétféle millió korona fő- és 500.000 korona mellékbüntetésre ítélte. Az ítélet végrehajtását azonban felfüggesztette. Bűnös-

nek mondta ki a bíróság ezenkívül Musztafa Afidot és Abdul Kadirt, nyomban vizszontot becsületsértés vétségében is. A bűnösség megállapítása mellett azonban mindkettőjüket felmentette.

Enyhítő körülménynek vette a bíróság, hogy Abdul Kadir azért ütötte pofon Musztafa Afidot, mert azt hitte, hogy a feleségét megszöktette. Az ítélet jogerős.

Katasztrófális földrengést jósol egy olasz tudós

Az október tizedikét követő napokra jövendöl a szerencsétlenséget

Rómából jelentik: Az olasz tudományos társulat hivatalos közlönyében, Olaszország egyik elismert tudósa, Bendandi professzor, bejelenti, hogy rövid idő múlva, hatalmas földrengés fogja megrázni az európai kontinentet. A hír érthetően nagy nyugtalanságot keltett nemcsak Olaszországban, hanem a közeledő földrengés és a tudóst az emberek szárai ostromolták meg azzal a kérdéssel, hogy mikor fog bekövetkezni a bejósolt földrengés. Bendandi az érdeklődőknek elmondta, hogy a katasztrófa, amely méreteiben minden eddigi földrengést felül fog mulni, szállításai szerint ősszel fog bekövetkezni.

Földközi-tenger mendencéjét szegélyező szárazföldek fognak a leghevesebben megmozdulni — folytatta magyarázatát a tudós. — Algir partjai szintén megremegnek, sőt Olaszország középső része is bele fog esni a katalizma körzetébe. Valamivel enyhébb lesz a rengés az Adria-tengertől északra eső területeken. De ezért ott is olyan erős lesz, hogy a lakosok azt fogják

mondani, emberemlékezet óta nem éreztek ilyen földlökéseket.

Bendandi elmondotta még, hogy a Kinai tenger téjében szintén meg fog mozdulni a föld.

A lökések — magyarázta — sűrűn fognak egymásra következni. Azt, hogy mennyi ideig tart majd a rengés, arra nem lehet pontosan válaszolni.

A közeli katasztrófa hírére Olaszország több helyén beszüntettek a munkát és a nép állandóan a templomokban tölti idejét.

Mint Budapestről jelentik, a jóslat a magyar tudományos körökben is foglalkoztatja. Kövesligethy Radó budapesti egyetemi tanár a jóslást tudományos szempontból nevetségesnek tartja, mert a természeti csapások előre való jelzése még nincs mód. Bendandi, az olasz jelentésekkel ellentétben, nem tudós, hanem asztalos, aki módszerét titokban tartja. Az o'asz tudósok, akik Bendandi gépét megvizsgálták, azt teljesen megbizhatatlannak és értéktelennek találták.

Francia művésznő kalandja a suboticaai Bárány-szállóban

Pobulics volt anyakönyvvezető merényletet akart elkövetni egy ötvenéves énekesnő ellen — Éjjeli verekedés a szálloda folyosóján Megindult az eljárás a szerelmes anyakönyvvezető ellen

Kinos botrány játszódott le csütörtökön éjjel a suboticaai Arany Bárányszállóban. A hotel kávéházában tartózkodó vendégek éjteltájban rémült segélykiáltásokra lettek figyelmesek, a melyek a szálló emeleti részéből hallatszottak. Klein Miksa, a Bárány-szálló igazgatója és a portás néhány vendég kíséretében nyomban felrohantak az emeletre, ahol

a folyosón, a 24. számú szoba előtt két férfi dulakodott, míg a közelükben tartózkodó idősebb hölgy segítségért kiáltott.

Klein igazgató a dulakodókat szét akarta választani, mire az egyik férfi, akitől később kiderült, hogy

Pobulics Pavle volt suboticaai anyakönyvvezető, egy virágállványt ragadott fel és azt a szálloda-igazgató fejéhez akarta vágni.

A dühöngő embert többten felölték, majd hamarosan megérkezett a rendőrség is, amely Pobulicsot előállította a főkapitányságra. A rendőrség megállapította, hogy

a botrány szenvedő szereplője Georgina d'Ange párisi hangversenyénekesnő és Lucien de Flagny hangversenyénekes, akik a suboticaai Francia-Klub vendégei.

Georgina d'Ange és Lucien de Flagny egy amerikai művész. William Gwinn kíséretében csütörtökön reggel érkeztek meg Párisból Subotica-ra, hogy résztvegyenek a Francia-Klub pénteki hangversenyén. A Bárány-szállóban béreltek lakást a külföldi vendégek, akik éjjeli körül mentek fel lakásukra. Amikor a művésznő — aki a bejelentőlap szerint ötven éves — elvált a két férfival és felnyitotta 24-es számú szobája ajtaját, hirtelen mellette termett Pobulics volt anyakönyvvezető, akit a mű-

vésznő nem ismert.

Pobulics az idős művésznőt átkarolta és erőszakkal berántotta a szobába.

Georgina d'Ange, minthogy az első pillanatban azt hitte, hogy ékszerait akarják elrabolni, segítségért kiáltott és dulakodni kezdett támadójával.

Pobulics erre egyik kezét rátapasztotta a nő szájára és el akarta vonszolni az ajtóból, hogy azt bezárhassa.

A segénykiáltásokat meghallotta a szomszéd szobában tartózkodó Lucien de Flagny, aki nyomban a művésznő szobájába sietett és amikor látta, hogy mi történik, rávetette magát a merénylőre, mire az klugrott a folyosóra. Percekig dulakodott a két férfi, amíg a szálló személyzete és az időzökben megérkezett rendőrség a támadót lefogta.

A rendőrségen Miodragovics György ügyeletes rendőrkapitány nyomban megkezdte Pobulics Pavle kihallgatását, akitől csak ekkor derült ki, hogy a volt suboticaai anyakönyvvezetővel azonos, már több ízben provokált nyilvános botrányt és már ismeretes a suboticaai közönség előtt. Legutóbb abból az alkalmából szerepelt nyilvánosság előtt Pobulics neve, hogy a suboticaai rendőrség nyomozást indított ellene, mert kiderült, hogy hivatali működése alatt jogtalanul gyűjtött különféle célokra adományokat.

A volt anyakönyvvezető kihallgatása alkalmával azzal védekezett, hogy ittas volt és a művésznőt a szobalánnyal tévesztette össze. A rendőrség megindította ellene az eljárást.

A botrány Suboticaán kinos feltűnést keltett, annál is inkább, mert az inzultált hölgy külföldi és egy előkelő suboticaai társadalmi egyesület vendége. A külföldi művészek különben sem keresik

fel sűrűn a vajdasági városokat s az ilyen botrányok a legkevésbé sem alkalmasak idecsalogatásukra. Tekintve, hogy ilyen eset nem először fordul elő Suboticaán, a hatóságoknak példát kell statuálni végre azokkal szemben, akik sportszerűen üzik az átutazó nők éjjeli molesztálását. m. d.

A volt albán fejedelemné birtokpöre

Másfélmilliárd lei értékű vagyonát a román pénzügyminisztérium lefoglalta

Bukarestből jelentik: A jassy-i felelbiteli bíróság többnapos tárgyalás után most hirdette ki döntését Schönburg-Waldenburg herceg vagyonának likvidálása ügyében. A herceg vagyonának likvidálását a pénzügyminisztérium annak idején a versaillesi békeszerződés alapján rendelte el. A herceg a minisztérium határozata ellen kifogásokat jelentett be, de kifogást jelentett be Wied Zsófia hercegnő, a volt albán fejedelem felesége is, aki testvére, Schönburg-Waldenburg hercegnek. A hercegnő azt hangoztatta, hogy az elkobzott vagyon felerészben az ő tulajdona és a likvidálás alól való mentesítését kéri annyival is inkább, mert ő nem legyőzött állam alattvalója.

A pert elsőfokon a bacau-i törvényszék tárgyalta, amely a pénzügyminisztérium határozatát megsemmisítette. A pénzügyminisztérium a törvényszék ítélete ellen felebbezést jelentett be, s így került az ügy a jassy-i felelbiteli bíróság elé. A felelbiteli bíróság Schönburg-Waldenburg herceg kifogásait elutasította és helyt adott a pénzügyminisztérium felebbezésének annyiban, hogy az ötvennégy millió lei értékben felbecsült ingatlan vagyonra, valamint a négy millió lejt kitevő készpénz és részvényállományra kimondotta a likvidálást, viszont az ingó vagyon ügyében elutasította a pénzügyminisztérium felebbezését. Ennek az ingó vagyonnak az értéke mintegy nyolcszáz ezer lei.

Az ítélet azonban még most sem végleges, mert a felelbiteli bíróság Wied hercegnő kifogásának tárgyalását későbbi időpontra halasztotta. A vagyon felértékelése a háborúelőtti értékben történt. A tényleges vagyon mal értékben meghaladja a másfélmilliárdot.

Ujabb

kommunista összeesküvések Romániában

Bukarestből jelentik: A galaci rendőrséget, amely alig egy héttel ezelőtt lepezett le egy kommunista összeesküvést, arról értesítették, hogy a város egyik házában éjelenként tiltott kommunista-gyűlékezéseket tartanak. A sziguranca ügynökei éjjel körülvárták a megjelölt házat, tíz embert letartóztattak és nagymennyiségű kiáltványt foglaltak le. Egy másik házból rábukkantak a legujabban letartóztatott kommunisták egyik vezetőjére, aki öngyilkossági kísérletet követett el. Késsel hét súlyos sebet ejtett magán. Ebben a lakásban százhetvennyolc orosz puskát, néhány golyósöröt, négy láda gránátot és tizenhat láda géppuskához való töltényszalagot találtak.

Bukovinában a 11. huszárezrednél nagy kémszervezetet fedezett fel az állambiztonsági rendőrség. A szervezet irányítóját, egy szakaszvezetőt és két tizedest, letartóztattak. Megállapították róluk, hogy rendszeres jelentéseket küldöttek Moszkvába, a miért fejéenként huszonötezer lei fizetést kaptak Oroszországból. A szervezet összeköttetésben állott a galaci kommunista szervezettel, valamint azokkal a hotini kommunistákkal, akik a királyi család elleni merénylettervet előkészítették.

HIREK

Őszi emlény

Ó, milyen messzi, magános múltba tekintkez az a langyos, aranyugáros októberi délután, emlékszik még rá, kedves? Incsekedik, fátyolt őt magára, majd tompul a fény, alig látszanak a mozdulatok s nem hallatszik a hang, a csintalan esicsérgés, vidám párisi dalok szokéllése. Süpped, lapul a tegnap, sok sárka levél hullt már reája s most ismét hulldogál a tölgyek, platánok s nyárfák lapos, tétova könnye. Az avar keserűsége ize úgy nyúlik a párás levegőben, mint panaszos tilinkó, mely hangszer egyébként ismeretlen azon a vidéken.

Emlékszik még a csendre, arra a rőt, fáradt, őszi csendre, mely az erdőben sóhajtozott? Menyit tiszta szomorúság, milyen békés belenyugvás remegett a fakuló levelek milliárdjai között: itt az ősz, itt az ősz, itt az ősz... Emlékszik még arra a csendre, mely lelkünkbe borzongott? Milyen közel volt Páris, a zürös, zengő világom s mi alázatosan, mélézva, nyugodt áhitatos szívveréssel mentünk a végtelen erdőben sziklák és irtások között. Ez a csendsziget, az ősznek, a halálnak ez a hatalmas, varázsos temploma örökké feledhetetlen lesz számomra. Az élet ujjongós, zsvajos felpirosulása után ez a csendes, néma, ájult-sárga őszi nap olyan volt, mint lángoló orchideák csokrában néhány remegő, szomorú gerepcsin. Áhitattal, alázatosan mentünk az őszben, megért bárányok módjára, lehajtottuk fejünket s oly jó volt, hogy eszünkbe jutott a halál. Olyan közel volt s olyan kedvesen mosolygott. Annyi szépség, annyi megnyugtató volt a falevelek eme végtelen temetőjében s a csontember oly szelidnek, oly kedélyesnek tűnt fel, mint Guyot Marchant fametszetein.

Emlékszik-e még Franchard szikláira, Napoleon sziklasapkájára, vagy a Mont Morillonra, ahonnan letekinttünk a lankás irtásokra? Az antocar rohant tovább és tovább, zizegő fenyők, zugó tölgyek, sziszegő zsurliók között a Ronte d'Orléans-on, vagy a Chemia de Montigny-n át. Az utak nevét már elfelejtetem, csak arra emlékszem, hogy valami kis falucskába értünk, ha jól tudom: Marlotte-nak hívták. Két-három uccából állt ez a falucska s alatta a Loing folydogált.

Ha valami nagyon szépét akarnak látni, úgy jöjjenek utánam — szólta a soffőr s egy keskeny hídnál megállította az autót.

Mentünk utána. A Loing-en rőt levelek usztak, mint arany csöppek s a nap fáradtan, ferdén, olvadtan ömlött a szöke folyóra. Mikor a tulsó parton voltunk s visszafordultunk a falu felé, hirtelen átölelt a gyönyörűség, az ősznek langyos, tiszta s megrázó varázsa. Előtünk a Loing terült el simán, békésen, bágyadtan, tükrén az aranylő csöppekkel. A tulsó parton hatalmas, vörösféjű nyárfák álldogáltak a nap bucsuzkodó csókjai között, ezer és ezer levél rezgett rajta s a levelek fájdalmas hintázzal hullottak, egyre hullottak a folyó tükrére, mintha kábult arany pillangók szédülnének le az égből. A folyó sima volt és szeliden, féltékeny mutogatta meg a föléje hajló fák őszi koronáit. Ezüstszínű fűzfák, sápadt platánok, rozsdás páfrányok, bágyadt-barna tölgyek, kén-sárga szilfák, kopaszodó, citromzöld almafák és közöttük az aranyvörös rezgőnyárfák mind, mind megnézték magukat a redőtlen folyóban. A parton, a sás között magányos csónak mereng, a víz fekete-zöld árnyékában pedig két hatyru uszók felfelé. Hátul néhány piros tető bukkan ki a fák közül és a falucska törpe, szegényes templomtornya, melyben szabadon hintázzák a kis harang.

— Szép? — kérdezi a soffőr, de mindnyájan némák maradunk.

Nem messze tőlünk festők ülnek és dolgoznak. Errefelé járt valamikor Théodore Rousseau, meg Millet, meg Corot, meg Paál László, meg Dupré,

meg Sisley és mégis, mégis... hol vannak ők? Most már értem a küzdést, az elégedetlenséget, a kioldást, a problémákat, az ecset és a festék átkozódását: a természet képe s a természet lelke messze esnek egymástól. Ebben a képben az ősz színtóniája zokog, énekel és harsonázik. Itt az ekusiniák mélyesége buja sír, Démeter jajongása bujkál a fűzések nyikorgásában, a haraszt susogásában itt Adonist siratják az álomtestű oreádok és a halál boldogan citerázik a nyárfák tövében. A haldoklásnak ez volt a legszebb s a legmegrázóbb képe ott Marlotte-ban a Loing partján.

Még csak arra kérem, kedves, hogyha ismét arra vezetne az utja, úgy állítsa meg az autót a keskeny hídnál és menjen át a másik partra. És mondja meg az aranyvörös nyárfának, a szilfáknak, a fűzeseknek, a hintázó leveleknek, az elhagyott csónaknak, megátömpelt templomtoronyoknak, hogy övék a gondolatom, a vágyam, a szeretetem, a szomorúságom. Meg szeretném ölelni őket, mert én úgy érzem. — Ó, ne vessen ki — hogy ők az én testvéreim.

Szenteleky Kornél

*

— **Krajaec kereskedelmi miniszter az osijeki kiállítás megnyitására.** Beogradból jelentik: Krajaec Iván dr. kereskedelmi miniszter szombaton Osijekre utazik, ahol részt fog venni a kormány képviselőiben az osijeki mintavásár és kiállítás megnyitására.

— **Tanítói áthelyezések.** Beogradból jelentik: A közoktatásügyi minisztérium Dolenc Irma tanítónőt Béga-Szentgyörgyől Beeskerekre, Arsin Nevenkát Bács-Topoláról Osurogra és Hajdukovics Dusanát a szerbiai Csemerskárol Szerbaradacra helyezte át.

— **Tisztviselősztrájk a beogradi Francia-Szerb Bankban.** Beogradból jelentik: Szombat délelőtt tizenegy órakor a Francia-Szerb Bank beogradi fiókjának tisztviselői sztrájkba léptek. A tisztviselők már régóta kértek fizetésjavítást, amit azonban az igazgatóság megtagadott. Pénteken reggel kilenc órakor a tisztviselők ultimumszerű beadványban követelték újból a fizetésjavítást, amit az igazgatóság ismét megtagadott, mire tizenegy órakor a tisztviselők abbahagyták a munkát és eltávoztak a bankból. A pénzügyintézetet azonnal bezárták. A szociálpolitikai miniszter egy inspektor bizott meg, hogy közvetítsen a tisztviselők és a bank vezetősége között.

— **Linder Béla lefoglalt ládáinak tartalmát kladják a volt magyar hadügyminiszter hívének.** Budapestről jelentik: Linder Béla lefoglalt ládáinak ügyében Linder Ernő a Pécssett megjelenő »Dunántul« című napilap szerkesztője, a volt magyar hadügyminiszter testvéröccse jelentkezett a főkapitányságon Schweinitzer rendőrkapitánynál, a politikai osztály vezetőjénél és elmondotta, hogy Pécs kiürítése után, a forradalmi időkben elhunyt édesatyjának, Linder György volt országgyűlési képviselőnek még megmaradt hagyatékát átvette. E hagyatékban találta a most lefoglalt két ládát is, amelyekben többek között Linder Bélának katonai korából való könyvek, jegyzetei és néhány fénykép is voltak. Az Ecclesia r. t. adott helyet a régi iratoknak és könyveknek, Linder Ernő az édesatyja hagyatékából való és a Ferenc Ferdinánd volt trónörökös katonai irodájával való levelezést tartalmazó aktákra bejelentette igényét. A főkapitányságon a legnagyobb előzékenységgel fogadták Linder Ernő pécsi lapszerkesztő bejelentését, miután a rendőri nyomozás is megállapította, hogy a ládák tartalmának semmiféle politikai jellege nincs.

— **Október 15-ikétől fűtik a vonatokat.** Beogradból jelentik: A közlekedésügyi minisztérium rendeletet adott ki, amelyben elrendeli, hogy a vonatokat október 15-ikétől kezdve fűteni kell.

— **Az interparlamentáris unió megvizsgálja a parlamentek nivósülyedéseinek okait.** Washingtonból jelentik: Az interparlamentáris unió berekesztette washingtoni tanácskozásait, amelyeket néhány nap múlva a canadai Ottavában folytatnak. Az értekezlet berekesztése előtt Edward, az angol alsóház tagja felhívta az értekezletet annak a kérdésnek a megvizsgálására, hogy miért sülyed ezidőszerint a parlamentek hatalma és tekintélye. A konferencia javaslatára határozatot fogadott el, amely felszólítja a delegációk tagjait, készítsenek ezzel kapcsolatosan jelentést saját parlamentjükről, nevezetesen ügyrendjük esetleges hiányairól, továbbá tegyenek javaslatot a viszonyok javítására. A német csoport ajánlata elhatározta továbbá, hogy legközelebb Európában hívják össze a parlamenti unió értekezletét s a konferencia színhelyéül Berlint jelölték ki.

— **Bothmer grófnőt lopással vádolják.** Berlinből jelentik: Bothmer grófnőnek kikézbizították az államügyészség vádiratát, amelyben Potsdamban Rieck igazságügyi főtanácsos kárára folytatólagosan elkövetett lopással vádolják. A vád egyedül a grófnő ellen irányul és Heffler kapitányt, akinek nevét ez ügybe szintén belekeverték, még tanunak sem idézték meg. A grófnő négy napos haladékot kapott, hogy a vádiratra válaszoljon. Heffler kapitány kijelentette, hogy Bothmer grófnővel semmiféle közelebbi kapcsolatban nem állt és a kormánytanácsos házában csak baráti látogatások alkalmával fordult meg. Szerinte az egész eljárás különböző intrikákra vezethető vissza. Bizonyos társadalmi körökben nem nézik jó szemmel az ő gyors előlépését. Potsdam arisztokrata körei pedig azért haragudtak a grófnőre, mert nem elégedett meg a potsdami előkelőségek szűk társaságával, hanem másutt is megfordult.

— **Ingyen háztelkeket kaptak a petrovozelői szegények.** Petrovozelőről jelentik: A község képviselőtestületének legutóbbi gyűlésén határozatot hoztak, hogy harmincegy hold földet osztanak ki a szegények között százhetvennégy házhely céljára. A felosztandó háztelkeknek egyharmadát magyarok kapják. Az elutasított magyar kérelmezőket a vasutmenti házhelyekkel kívánja a képviselőtestület kárpótolni.

— **Misézés közben törrel támadt a lelkészre.** Karlsruheából jelentik: A Szt. István-templomba, amikor Wolff segédlelkész egy melléktárnál misét mondott, egy fiatalember kirántott törrel a lelkészre támadt. A sekrestyés még idejében odaugrott és sikerült a dühöngő fiatalember kezéből kitépni a tör. A fiatalember azonban tovább küzdött a tör birtokáért s amikor ujra kezébe tudta venni, a sekrestyésre támadt és őt üldözte. A misét hallgató közönségből erre hárman a sekrestyés segítségére siettek s most már egyesült erővel sikerült a kétségbeesetten védekező fiatalembert lefegyverezni és kihurcolni a templomból, hogy azután rendőrkézre adják. A rendőrség megállapította, hogy az illető siketnéma és már többször vizsgálat alá vették elmeállapotát. A letartóztatott merénylő öngyilkosságot akart elkövetni a rendőrségen, azonban ebben is megakadályozták.

— **Tizezer textilmunkás sztrájkol Csehszlovákiában.** Prágából jelentik: Az északcsehszlovákiai textilipar helyi jelentőségű kisebb sztrájkjaiból fenyegető nagy sztrájk fejlődött ki. Warnsdoriban huszonkét üzem szünetel összesen körülbelül ötezeröt száz munkással, Rumburgban a nagyobb vállalatok munkásai, körülbelül ezerháromszázan abbahagyták a munkát, Schluckenau, Zwickau és Schönbinden fonógyárainak egész munkássága sztrájkol, végeredményben tehát a textiliparban sztrájkolók száma Északcsehszlovákiában kerek tizezer.

— **Fel akarják oszlatni a lengyel képviselőházat.** Varsóból jelentik: A Sejm feloszlására irányuló törekvés a parlamenti frakciók tagjai sorában mind több hivatást talál. A politikai helyzet kiélesedett. Ugyanannak a pártnak parlamenti klubja, amely egy héttel ezelőtt minden kormányválság ellen tiltakozott, most a Grabski-kormányt adandó felhatalmazás ellen foglalt állást.

— **Hajójárat Vladivosztozk és Hamburg között.** Moszkvából jelentik: A vladivosztozoki Keletázsiai Társaság rendszeres hajójáratot rendez be Vladivosztozk és Hamburg között. A forgalmat két gőzös fogja fenntartani.

— **A becskerekai kerületi iskolaszék ülése.** Beeskerekéről jelentik: A kerületi iskolaszék pénteken délelőtt Krstics Vászka alispán elnöklésével ülést tartott, amelyen az 1926. évi költségvetést tárgyalták. A költségvetés 1.118.000 dinár kiadást irányoz elő, amelyből 320.000 dinárt a szegényebb községi iskolák támogatására fordítanak. A kerületi iskolaszék a költségvetést elfogadta.

— **Halálos robbanás a maerisch-osztraui villamostelepen.** Maerisch-Ostrauból jelentik: A paskai Stalberg-villamosmossági művek területén, amely a várost villamossággal ellátja, csütörtökön próbaképpen bemutattak egy gépet, amely naftával fűtve működik. A bemutató közben robbanás történt, amely a gépet szétverte és három munkást megölt. Hat munkás súlyos égési sebeket szenvedett.

— **Árverezik Castiglioni műkinceseit.** Bécsből jelentik: Az amsterdami Müller és társa világhírű műkereskedő cég helyiségében november 17-ikén árverezik Castiglioni Camillo műkinceseit. Az árverezés négy napig fog tartani.

— **Az automobil új gyorsasági világrekordja.** Párisból jelentik: Linas és Monthlery közt Eldrige angol autógyáros és sportember új rekordot állított fel a gépkocsi sebessége terén, óránként százhetvenhét kilométer gyorsasággal.

— **Németországban ellélt lengyel kémek.** Königsbergből jelentik: A königsbergi törvényszék büntetőtanácsa öt vádlottat, köztük egy volt orosz tisztet és egy lengyel állampolgárt, Lengyelország javára folytatott kémkedés miatt három-hét évi fegyházra és három-tíz évi becsületvesztésre ítélte. Az egyik vádlottat fölmentették. Azt az 515.000 márkát, amit a vádlottak Lengyelországtól kaptak, az államnak ítélték oda.

— **Véres legényháború Szekicsen.** Szekicsenről jelentik: Szekicsen szerdán véres legényháború folyt le. Az országuton összetalálkozó két ellenséges viszonyban levő társaság, amelynek tagjai ittas állapotban voltak. A régi ellenségek összesből állóztak, a szóharcot túlléggesség követte és végül valóságos harc fejlődött ki a két tábor között, amelynek során Varga Antal, Gerhold Mátyás és Venger Péter súlyos sérüléseket szenvedtek. A verekedő legények ellen megindult az eljárás.

— **Hangverseny a szubotocai színházban.** A novembri »Muzsicsko Društvo« vásárnapi este nyolc órai kezdettel hangversenyt rendez Szubotocán a városi színházban. A helyárak 10, 30, 20 és 15 dinár. A hangverseny iránt nagy az érdeklődés.

— **Eltűnt kertész.** Petrovozelőről jelentik: Kiss Dezső nyugalmazott községi kertész, akin az utóbbi időben buskomorság jelei mutatkoztak, eltűnt lakásáról. A rendőrség megindította a nyomozást. Az idegbeteg ember egy izben már öngyilkossági kísérletet követett el s ezért azt hiszik, hogy most is hasonló szándékkal távozott hazulról.

Az erdélyi ügyeket felső fokon — besszarábiai bíróságok intézik. Bukarestből jelentik: A lapok jelentése szerint a kormány meg fogja szüntetni a legfőbb semmitőszék erdélyi osztályát. Popa György semmitőszéki tanácselnököt, volt magyar kuriai bírót nyugdíjazták és a többi bírót különböző tanácsokba osztják be. Az erdélyi ügyeket a besszarábiai és bukovinai tanácsok tárgyalják.

A jassyi prefektus gyilkosa — filmen. Bukarestből jelentik: Zelea Codreanu, a jassyi rendőrprefektus gyilkosának esküvőjéről Focsaki városában, ahol az esküvő alkalmából antiszemita tüntetések voltak, filmfelvételt készítettek Zelea Codreanu párthívei és tisztelői. A filmet agitációs célokra akarták felhasználni, a belügyminisztérium azonban a filmet elkoboztatta. Zelea Codreanu párthívei pert indítottak a belügyminiszter ellen. Az ítóvi törvényszék polgári tanácsa kimondotta, hogy a filmet nem adja ki, mert a belügyminiszter rendelkezése felett a bíróság nem ítélkezhetik.

Lipcei büntény ügyében nyomoz a budapesti rendőrség. Budapestről jelentik: Csütörtökön a lipcei rendőrfőnökség távirati értesítést küldött a budapesti főkapitányságnak, hogy ott a város melletti erdőben egy feltűnően elegánsan öltözött idősebb férfi holttestét találták, ki a nála talált iratok szerint Robert Ewald ötvenéves magánzó. A zsebekben talált feljegyzések szerint Robert Ewald három hónappal ezelőtt Budapesten tartózkodott, ahol a Rózsa-uca 95. számú házban lakott. További adatokat foglalkozására vagy kilétére vonatkozólag nem tudtak megállapítani, annyi azonban bizonyos, hogy előkelő társadalmi állású ember lehetett, mert az iratai között német és francia előkelő közéleti férfiak címét és névjegyeit találták. A lipcei rendőrség azt sem tudta megállapítani, hogy a jól öltözött öreg ur bünténynek esett-e áldozatul, vagy öngyilkosságot követett el, mivel azonban minden pénz és érték tárgy hiányzott zsebeiből, az a gyanu, hogy rablógyilkosságnak esett áldozatul. A budapesti főkapitányság az átirat nyomán megindította a vizsgálatot, hogy a lipcei erdő halottjának titokzatos budapesti vonatkozásaira világosságot derítsen.

Halálos végű repülőszerecsétlenség. Bukarestből jelentik: Galacban súlyos repülőkatasztrófa történt. Litulescunak egy Botez-gépen felszállott, a gépet azonban motorhiba érte, lángaborult és lezuhant. A hadnagynak már csak megszenesedett holttestét húzták ki a romok alól.

Mac Millan felfedezése. Halifaxból jelentik: Mac Millan kapitány, aki északsarki expedíciójáról most érkezett vissza Halifaxba, az újságírók előtt nyilatkozva, kijelentette, hogy labradori felfedezései feltétlen bizonyosságot szolgáltatnak arra, hogy Amerikában normannok telepedtek meg jóval Kolumbus utja előtt. Mac Millan azt állítja, hogy megtalált egy ezeröttszázéves telepet.

A szubotici Francia Kör hangversenye. A szubotici Francia Kör jól sikerült hangversenyt rendezett pénteken este a Bárányszállóban. A hangverseny a francia udvari és katonadalkok fejlődését mutatta be 1440-től napjainkig. A előadást Lucien de Clagny konferálta és ő kísérte zongorán az egyes dalokat, amelyeket William Gwin adott elő igen hatásosan. Nem rajtuk mult, hanem a műsor monográfia-szerűsége, hogy a hangverseny kissé egyhangú volt és a közönség csak az utolsó számmal, az 1918-as keltezésű „La Madelon de la Victoire” című indulónál élénkült fel, amelyet a kávéházi zenekarok már régebben széles körökben népszerűvé tettek. Ezt a dalt együtt énekeltek az előadóval. Az egyébként nivós és értékes előadást reggelig tartó tánc követett.

Eretneknek mondták ki egy északamerikai protestáns püspököt. Neworleansből jelentik: Az északamerikai protestáns püspöki egyház püspökeinek gyűlésén jóváhagyták annak az egyházi törvényszéknek a határozatát, amely a mult év közepe táján eretneknek mondta ki William Brown püspököt. Dr. Brown levelet tett közzé, amelyben kifejtette, hogy a Szentírást nem szabad úgy magyarázni, hogy az a tudományos kutatás eredményeivel ellentétben álljon.

Ausztria elfogadta a Népszövetség határozatait. Bécsből jelentik: A nemzeti tanács főbizottsága ülést tartott, a melyen folytatták a vitát a Népszövetség határozatainak alapján az osztrák szövetségi kormány által előterjesztett javaslat és Bauer Ottó ellenindítványa fölött. Ramek kancellár hosszú beszédében foglalt állást a szociáldemokrata párt indítványa ellen, amit a bizottság el is vetett és elfogadta a Népszövetség határozatait.

Megnehezítik a bevándorlást Belgiumba. Szentáról jelentik: A polgármesteri hivatalhoz rendelet érkezett, amely szerint a jövőben a Belgiumba menő munkásoknak utazásukhoz erkölcsi, állampolgársági, orvosi bizonyítványon kívül belgumi munkaadójának aláírásával ellátott kérvényt is kell csatolni. A beutazni kívánó munkásoknak kötelezniük kell magukat arra, hogy családjukat nem viszi Belgiumba.

Rainprecht és Györki nem lehetnek katonai védők. Budapestről jelentik: Györki Imre dr. és Rainprecht Antal dr. nemzetgyűlési képviselő ügyvédek nemrégiben kérelemmel fordultak a honvédelmi miniszterhez, hogy vegyék fel őket a katonai védők sorába. Csütörtökön érkezett le az ügyvédi kamarához a honvédelmi minisztérium döntése, amely szerint a katonai büntető perrendtartás alapján elutasítja a kérelmet. A perrendtartás szerint a katonai védők kijelölése a miniszter diszkrecionális joga.

Hat nappal elhalasztódik a Bácsmegeyi Napló autósorsolása

Az új jutalom: 150 dinár előfizetési díjért 200 dinár minden előfizetőnek

A *Bácsmegeyi Napló* kiadóhivatala a lap előfizetői és állandó olvasói közt egy autót sorsol ki. A vadonatúj, teljesen felszerelt automobil már várja a szerencsés nyerőt. Az autósorsolást vasárnap, e hó 11-ikén akartuk megejteni. Minthogy azonban a sorsolásnál rendszerint eljáró királyi közjegyző akadályozva van abban, hogy vasárnap a sorsolásnál közreműködjék, kénytelenek voltunk a sorsolást néhány nappal elhalasztani.

Az autósorsolást visszavonhatatlanul október 17-ikén szombaton délelőtt fél 12 órakor tartjuk meg a szubotici Kereskedők és Gyáriparosok egyesületének (Lloyd) helyiségében s azon szívesen látjuk az érdeklődők megjelenését.

Minthogy a sorsolás időpontját rajtuk kívül álló okokból el kellett halasztanunk, elhalasztottuk a sorsolási listák lezárását is. Felkérjük azokat, akiknek előfizetése lejárt, hogy a hátralékos előfizetési összeget haladéktalanul küldjék be, hogy a sorsolásban résztvehessenek.

Többrendbeli érdeklődésre közöljük, hogy sorsjegyet nem várjon senki. A sorsolás ugyanis nem sorsjegyek alapján történik, hanem a következő módon. A kiadóhivatal jegyzékbe foglalja az előfizetők nevét s

azoknak az állandó olvasók nevét, a kik a kért lapfejeket beküldik. A királyi közjegyző ellenőrzi, hogy valamennyi jogosult s viszont csakis a jogosultak nevei foglaltassanak a listába. Minden előfizető nevét egyforma színű és nagyságú papírlapra írjuk, amelyeket a sorsolás megkezdésekor helyez el a királyi közjegyző a közönség előtt egy urnába. Ebből az urnából azután az egyik jelenlévő hölgy kihuz egy nevet: *a nyertes nevét.*

Igy történik a sorsolás szombaton, 17-ikén is.

Ezzel kapcsolatban bejelentjük, hogy a *Bácsmegeyi Napló* vasárnapi száma részletesen informálja olvasóit az autósorsolást követő újrendszert jutalomdíjakról. Az új jutalom lényege az, hogy *aki három hónapra 150 dinárt előfizet a Bácsmegeyi Naplóra három hónapon át pontosan házhoz szállítva megkapja a Bácsmegeyi Naplót s ezenkívül viszeszakap 200 dinárt.*

Az előfizető továbbá résztvesz egy sorsolásban, amelyben 50 dinártól 30.000 dinárig terjedő nyermények kerülnek kisorsolásra.

Azok pedig, akik példányonként vásárolják a *Bácsmegeyi Naplót*, naponta 1000 dinárt nyerhetnek.

Egy kanadai orvos új szert talált fel a cukorbetegség gyógyítására. Londonból jelentik: Dr. Bab kanadai orvos új szert talált fel a cukorbetegség gyógyítására, amely jobb az insulinnál. Elnevezte szerét Diaxyacitholnak, amely összeállításán kívül abban is különbözik az insulintól, hogy nem csupán befecskendezés útján hatásos, mint az insulin, hanem a szájon keresztül is bevehető. Az új szer összetételéről csak annyit lehet tudni, hogy erjedő bacillusból glicerin által nyerhető.

Professzor Mabuse Rasid hipnotikus estje Palicson. Zsufolt házak előtt tartotta két napon át hipnotikus estélyeit Professzor Mabuse Rasid az európaszerte ismert szuggesztőr a szubotici Lloyd helyiségében. Kísérleteit, amelyek teljesen eredetiek és ötletesek voltak, a közönség állandó érdeklődéssel kísérte. A kitűnő mester mutatóványai iránt oly nagy az érdeklődés, hogy szombaton fél 9 órakor a palicsi „Abázia” színháztermében, meghívásra bemutatja érdekes kísérleteit. Lesz állatszuggesztio és más, még eddig seholsem látott experimentumok.

Afrika déli partjain elsüllyedt egy görög gőzös. Fokvárosból jelentik: A Marguerita görög tehergőzös, amely kukorica szállítmánnal utban volt Dakar felé, valószínűleg legénységével és szállítmányával együtt East London és Porth Elisabeth között elsüllyedt. Csütörtökön felfogták a Marguerita dróttalant táviró útján küldött segélykiáltását. Az Edinburgh Castle gőzös azonnal a szerencsétlenség színhelyére sietett, de a Margueritanak nyomát sem találta. A tenger erősen hullámszik.

Adakozások az újságíróegyesület nyugdíjalapja javára. A bitolji városi tanács a jugoszláv újságíróegyesület nyugdíjalapja javára tízezer dinárt adományozott. Donics Tasza beogradi kereskedő kétezer dinárt adott az újságírók nyugdíjalapja javára.

Szüreti bál Csantavéren. Csantavérről jelentik: A Csantavéri Atlétikai Klub október 11-én, vasárnap a Kövecs Gyula-féle vendéglőben szépségversenyyel és világpostával egybekötött szüreti bált rendez.

A munkahiány miatt az iparosok lemondanak iparjogokról. Szentáról jelentik: Szentán a munkanélküliség, általános pénzhiány és nagy adók miatt hetenként két-három iparos hagy fel munkájával. Tavasz óta száznegyven iparos szüntette le üzemét. Hónapok óta egyetlen iparos sem váltott iparigazolványt. Az iparosok kétségbeejtő helyzetével a legközelebbi városi tanácsülés fog foglalkozni.

Tíz ingyenes hely a földművelésiskolákban. Szentáról jelentik: A földművelésügyi minisztérium Velikibeeskere, Kikinda, Senta, Pancsevo, Szaribeece, Ada, Vratsarszka, Kovacsica, Csuprij, Titel és Jasa-Tomics községekből egy-egy halgatót taníttat ki tandíjmentesen a sabáci földművelésiskolában. A minisztérium felhívja a gazdasági hivatalokat, hogy november 15-ig jelentsék be a pályázó tanulókat. Csak tízenégy évnél idősebb, tízenyolc évnél fiatalabb, egészséges, négy elemi elvégzett tanulókat vesznek fel ösztöndíjas tanulóknak, akik tanulmányaik elvégzése után az állami gazdasági hivatalokban kapnak alkalmazást. A tanítási idő március elsején kezdődik.

Caillaux a washingtoni egyezmény elfogadását ajánlja. Párisból jelentik: Caillaux szombaton érkezik vissza Havreba. A Petit Parisien értesülése szerint Caillaux Washingtonból való elutazása előtt kijelentette az újságíróknak, hogy kormányának a washingtoni ideiglenes egyezmény elfogadását fogja ajánlani.

Angolelleses tüntetés Konstantinápolyban. Konstantinápolyból jelentik: A török diákok csütörtökön este angolelleses tüntető felvonulást rendeztek a Moszul-kérdés miatt. A tüntetők a konstantinápolyi angol követség elé vonultak, ahol izgatottan kiabáltak: Le Angliával! Moszul a törököké és azé is marad! A tüntetésnél nagyobb rendezavarás nem fordult elő.

Letartóztattak egy járásbírói tisztviselőt, mert véresre verto felelőségét. Novisadról jelentik: Kapsa Péter palánkai járásbírói hivatalnok ellen október 7-ikén feljelentés érkezett a palánkai csendőrhőszó, amely szerint Kapsa Péter lakásán meggyilkolta a felelőségét. A csendőrség parancsnoka a panasz vétele után csendőri fedezettel rögtön kiszállt a helyszínre, Kapsa Péter járásbírói hivatalnok lakására. A hir ilyen formában nem felel meg ugyan a valóságnak, a csendőrség elé mégis borzalmas látvány tarult. A szerencsétlen asszony vértócsában találták meg a lakásán brutális ütésekkel kegyetlenül összerúgva. Kapsa nem tagadta, hogy ő verte meg a felelőségét. Bogoszlavyics Misa csendőrmester közölte Kapsa Péterrel, hogy letartóztatja, mire a hivatalnok dühöngeni kezdett, ellenállt a csendőrségnek és az őrmestert is meg akarta támadni. A dühöngő embert megkötözték és a csendőrlaktanyára kísérték. Kapsa Pétert a nyomozás befejezése után átadják a novisadi ügyészségnek.

A baranyai menekültek szubotici csoportja október 11-ikén, vasárnap délelőtt tíz órakor tartja taggyűlést a „Zelena Drva” vendéglőben (Vilsonova ulica 26.)

Meghívó. A szombori Zsidó Ifjusági Egyesület folyó hó október 11-én (Simchus Tauro napján) esti fél 9 órai kezdettel a Sloboda-szálló nagytermében a Zagrebi Zsidó Diák Menza javára jótékony célú műsoros táncmulatságot rendez, amelyre C. és B. családját tisztelettel meghívja a rendezőség. — Belépőjegy személyenként 20 és 30 dinár. A jótékony célú felállításokat köszönettel fogadjuk és hivatalosan nyugtázzuk. Konfetti, szépségverseny, világposta, amerikai árverés, Éjfélok táncverseny. A három legmodernebb táncokból (Shimmy, Tango, Traveso-boston), a legjobbknak 1—1 díszlevelet nyújtunk át.

— **Bezártak egy karmelita-kolostort, mert gyilkosságot követtek el benne.** Lembergől jelentik: Az egyházi hatóságok elhatározták, hogy bezárják a karmelita-kolostort, amelyben, mint ismeretes, egy szerzetes gyilkosságot követett el.

— **Budapestre szökött egy hétezer dolláros csekk tolvaja.** Budapestről jelentik: A főkapitányság csütörtök este értesítést kapott a bécsi rendőrfőnökségtől, amely egy nagyobbarátfyu csekk-tolvajlás ügyében kéri a nyomozás megindítását. Kézzel ezután megérkezett Budapestre a bécsi rendőrfőnökség egy detektívje, aki elmondotta az eset részleteit. Egy dúsgazdag amerikai nagykereskedő mintegy öt nappal ezelőtt Hamburgba utazott. Bécsből elutazva, egy éjszakát Innsbruckban töltött, ahol egy ismeretlen tettes ellopta hétezer dollárról szóló hitellevelét. A hitellel a Wiener Bankverein bécsi központjára szökött és a tolvajnak első dolga volt, hogy nyomban Bécsbe utazott és kétezer dollárt felvett a hétezer dolláros hitelleveléért. Azután pedig a nyomozás adatai szerint Budapestre szökött, hogy a bank ottani fiókjánál vegye föl a hátralévő összeget. A főkapitányság széleskörű nyomozást indított, amelyben a bécsi detektív is részt vesz.

Dr. Kosztolányi Árpád orvos rendel lakásán: Trg Vojv. Putnika 4 (törvényszékkel szemben) *gyermek, bel, női s egyéb betegeknek d. e. 9—11-ig, hőr és nemi betegeknek d. u. 3—5-ig és este 7—8-ig.* Sürgős esetekben bármikor. *Telefon szám 525.*

KÖZGAZDASÁG

•••

Az új vasuti tarifa első napjai

50—60 százalékkal olcsóbb a gyorsárudijszabás — Össze kell hívni a tarifabizottságot

Az új vasuti vámtarifa iránt gazdasági körökben éppoly nagy érdeklődés mutatkozik, mint amilyen a vámtarifával szemben megnyilatkozott.

Technikai szempontból az új tarifa az összes előző tarifákat egységesítette és egyesíti a helyi, a szerbiai, német és a délvasutbéli díjszabásokat. Az új tarifa ezenfelül szabályozó hatást szolgált, ami a díjszabás magas tételének, a forgalom érdekében való leszállításában jut kifejezésre. Így legjelentősebb (50—60 százalékos) a gyorsárudijszabás leszállítása. Hasonlóképpen leszállították az I. és II. és az A. osztályba sorozott árú teherárudijszabását, míg az alacsonyabb díjszabás szerint elszámolt B. csoportbeli árú teherfuvardíjtétele 15 százalékkal a C. osztályuk 20—25 százalékkal magasabbak.

Mindenekelőtt figyelembe kell venni, hogy ez a szabályozó munka az erősen megjavult és stabilizált díj, továbbá a magántőke és a magánhitel válsága idején ment végbe.

Azok az árú, amelyek a kedvezményezett díjszabást foglalkoztatni, vagy olyanok, hogy azok könnyen elbírják a leszállított díjszabást, vagy olyan összetételűek és formájúak, hogy csak vagonrakományokban kerülnek szállításra és ez esetben a B. és C. osztály magasabb díjszabásai szerint lesznek elbírálva. Utóbbi osztályokhoz tartozik a szállításra került árú nagy része. Ebbe a csoportba tartoznak a közszükségleti cikkek is.

Kérdéses azonban, hogy a szabályozó és kiegyenlítésre törekvő tarifa eléri ezzel mindkét célját: a vasuti forgalom emelését és a fogyasztóknak lehetővé tenni, hogy olcsóbb vasuti tarifával kedvezőbb piaci árakat érthessenek el.

A vasuti tarifa különös figyelemmel volt arra, hogy 23 különleges export-tétel a termelési helytől a határállomá-

sig kedvezményes fuvardíjszabást élvezhessen. Ezek a cikkek: a szén, bauxit, cement, cellulóze, papír és fedőlemez, faszén, fa minden alakban, dugók, talpák, sör, burgonya, hulladékok, cukorrépa-hulladékok, bor, friss gyümölcs, aszalt szilva, nyers vas, klórmész, fémek, mangán- és kromérc, szóda, kén- és sósav, ásványvizek, cinke, téglá és cserép, friss hus és élesztő.

A tarifa készítésénél az volt az igyekezet, hogy az állam és a közönség érdekei menél inkább összhangba kerüljenek, de ez az egész vonalon nem sikerült, miért is haladéktalanul sürgőssé válik, hogy a tarifabizottság mielőbb összeüljön és a tapasztalatok nyomán kifejezésre jutott kívánásokat megvizsgálja és a lehetőség szerint közmegegyezésre teljesítse.

* **A novszadi terménytőzsde tanácsulása.** Novszadról jelentik: A novszadi terménytőzsde tanácsa október 15-én délelőtt fél négy órakor tanácsulást tart, amelynek napirendjén a határidő-üzlet bevezetését előkészítő ankét időpontjának megállapítása, a tőzsdépalota felépítésének javaslata, továbbá a fétesítendő közraktár felállításának ügye szerepel.

Az illetékegyenérték kiállításának terminusa. A községek, egyházak, részvénytársaságok egyéb jogi személyek ingatlanai után fizetendő illetékegyenérték utolsó negyedévi részlete október 15-ikéig a pénzügyigazgatóság pénztárába befizetendő. Akik az illetékegyenérték fizetését elmulasztják, azokat az illeték kétszeresével büntetik.

A kenderfeldolgozó iparosok értekezlete. Hódságról jelentik: A kenderfeldolgozó iparosok szombaton értekezletet tartanak Hódságon, ahol megállapítják a munkásoknak fizetendő napibéreket és megtárgyalják különböző vállalati kérdéseket.

Az Alpine beszünteti a kindbergi üzemet. Grácból jelentik: Az Alpine Montangesellschaft üzemzetősége hirtelményt bocsátott ki, amelyben közli, hogy a donawtzi munkabeszüntetés miatt október 15-től kezdve beszünteti a kindbergi üzemet.

Megkönnyítik a borszállítást. A közlekedésügyi minisztérium elrendelte, hogy valamennyi vasutállomás bocsásson elegendő vasúti kocsi a borszállítóknak, ugyanis nemrégén küldöttségileg felkeresték a közlekedésügyi minisztert és kérték, hogy rendeletileg szüntesse meg azt az állapotot, hogy borszállítás idején néha hetekig kell várni vasúti kocsikra.

SPORT

•••

Fácska—Sport. Az őszi bajnoki kampány legfontosabb mérkőzése kétségkívül a vasárnapi Bácska—Sport bajnoki mérkőzés lesz, amely a palicsi-uti Sand-pályán fog lezajlani Mázics bíró vezetésével. A két csapat találkozása mindig szép és izgalmas sportot nyújtott, de különös érdekességgel bír az idén, amikor a kék-fehérek a még veretlen Bácska hegemoniáját akarják megdönteni. A bajnokcsapat e héten is legutóbbi összeállításában fog szerepelni, mellyel a vasutasokat imponáló stílusban 3:1-re megverte. A Sport, amely az idén kitünő formában van és aminek csatárai a legtöbb gólt rúgták az eddig mérkőzéseken, a Bácska ellen Bokorral megerősített halvesorral áll fel, míg Inoai a center pozícióján fog szerepelni. A Sport csatársora semmivel se marad a Kovácsot nélkülöző Bácska csatársor mögött. A Bokor—Mészáros—Rengei halvesor feltétlenül jobb, mint a Bácska tartalékos halvesora, de ez a differencia kiegyenlítődik az erősebb Bácska közvetlen védelménél úgy, hogy a mérkőzés egyenlő erő küzdelme lesz és ezért kimenetele teljesen nyílt. A félnégy órás kezdetű fő mérkőzés előtt a tartalékcsoportok mérkőznek az I/b bajnokságért, amelynek élén eddig a Sport csapat vezet a Bácska előtt. A

kettős bajnoki mérkőzés érdekességét csak növeli, hogy a mérkőzések előtt és a szünetek alatt a jó formában lévő szubotocai boxolók propaganda boxmérkőzést tartanak.

Zsák nem játszik a magyar válogatott csapatban. Budapestről jelentik: Zsák, a magyar válogatott csapat kapusa közölte a szövetségi kapitánnyal, hogy lemond a vasárnapi szerepléséről és nem utazik el Prágába. Zsák helyett Fischer fogja védeni a magyar kaput, helyettese Kropacsek lesz. Fogl II. játéka szintén bizonytalan, mert lábsérülése ismét kiújult és nem valószínű, hogy vasárnapig rendbejön.

Athlétikai verseny Becskereken. A becskerei Schwäbische vasárnap rendezi athlétikai versenyét, melyre sok nevezés érkezett be. A miting programján főleg handicap-számok szerepelnek.

A becskerei futball-derby. Becskereken most vasárnap a tavalyi náti bajnok, a vrsaci Dusan Simic-játszik a becskerei Obilics exbajnokkal. A mérkőzés nagy érdeklődés előzi meg, mert az Obilics ezuttal akarja visszaszerezni elvesztett hegemoniáját.

Beograd—Bukarest. Mariora királynő serlegéért vasárnap harmadszor fog találkozni Beograd és a román főváros válogatott csapata. A mérkőzésre, melyet Beogradban tartanak meg, a jugoszláv főváros csapatát a Jugoszlávia és B. S. K. játékosai állítják ki. A serlegmérkőzést Beograd már két ízben megnyerte, ha most is győzedelmeskedik, a nagyértékű díj végleg birtokába kerül.

Grosz nyerte a tizezer méteres síkfutást. Budapestről jelentik: A MAC rendezésében lefolyt tizezer méteres síkfutást Grosz MTK nyerte 33 perc 55:6 mp. idővel. A második Kultsár MAC, a harmadik Steiner MTE lett.

Typograph—Hakoah harmadosztályu bajnoki mérkőzés 11-en, vasárnap délelőtt félkilenc órai kezdettel, a Zsák-pályán lesz megtartva.

TŐZSDE

•••

A dinár külföldi árfolyamai

1925. október 9.

Zürich deviza 9.18.
Budapest deviza 1267—1271, valuta 1557—1271.
Prága deviza 60.05—60.55, valuta 60—60.50.
Berlin deviza 74.6—74.8 milliárd márka, valuta 73.6—74 milliárd márka.
Bécs deviza 1259.50—1163.50, valuta 1258—1264.
Triest deviza 4415—4430.
London deviza 272.
Newyork deviza 178.

Zürich, okt. 9. Zárlat: Beograd 9.18, Páris 24.04, London 25.115, Newyork 518.625, Brüsszel 23.55, Milánó 20.76, Amsterdam 208.225, Berlin 123.45, Bécs 0.007310 Szófia 30.750, Prága 15.375, Varsó 86, Budapest 0.007260, Bukarest 24.85.

Beograd, okt. 9. Zárlat: Páris 262, London 272.75, Newyork 56.25, Zürich 10.85, Milánó 224.50, Berlin 13.38, Bécs 7.91, Prága 167.75, Budapest 7.90.

Novszadi terménytőzsde, okt. 9. Buza: 2 vagon bácskai 240 dinár. Tengeri: 2 vagon bácskai X. 105 dinár. Bab: 2 vagon bácskai bruttó nettóért 235 dinár. Liszt: 1 vagon bácskai 5-ös 300 dinár. Irányzat: lanyha.

Szombori gabonatőzsde, okt. 9. Irányzat változatlan. Forgalom 128.50 vagon. Buza 242.50—247.50 dinár, novszadi 240

245 dinár, szubotocai 242.50—247.50 dinár, oszjécki 235—240 dinár, szerémségi 235—240 dinár, tiszavidéki 245—250 dinár, Bega partvidéki 240—245 dinár, Duna-vidéki 240—245 dinár, rozs bácskai 180—190 dinár, zab bácskai 150—155 dinár, szlavóniai 150—155 dinár, tatkarmányárpa 155—165 dinár, tavaszi 195—205 dinár, baranyai 230—240 dinár, bab fehér 180—200 dinár, tengeri 172.50—177.50 dinár, csöves 60—65 dinár, száritott 150—155 dinár, repce 150 dinár, liszt 0-ás GG. 410—430 dinár, 0-ás G. 400—425 dinár.

Csikágói gabonatőzsde, okt. 8. Buza prompt 3. min. decemberre 137.375, májusra 138. Tengeri pr. 2. min. decemberre 74.75, májusra 79.625. Zab decemberre 39.75, májusra 43.875. Rozs prompt 2. min. decemberre 80.375, májusra 86.25. Newyorki gabonatőzsde, okt. 8. Buza őszi vörös 152.25, őszi kemény 154. Tengeri 90.5. Liszt sp. w. cl. 700—750. Az irányzat alig tartott.

Vizállás

Novszadról jelentik: A novszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek állása a következő: Duna: Bezdán 206 (—4), Bogojevó 291 (—9), Vukovár 23 (—8), Palánka 234 (—8), Novszad 24 (—9), Zemun 262 (—16), Pancsevó 240 (—14), Szmcderevó 332 (—12), Orsova 294 (—6). Dráva: Maribor 90 (—15), Zákány 57 (—17), Donji Miholjac 115 (—9), Sáva: Zagreb 40 (—6), Sisak 150 (—40), Jasenovac 392 (—52), Bród 392 (—40), Mitrovica 346 (—18), Becsej 154 (—4), Tita 240 (—11). Kupa: Karlovac 88 (—10). Vrba: Banja Luka 105 (—6). Bosna: Doboj 74 (—). Drina: Zvornik —8 (—4).

SZINHÁZ

•••

A Varázskeringő

szerb nyelvű bemutatója Becskereken

Velikibecskerekről jelentik: Csütörtök este tartotta a becskerei szerb nőegylet műkedvelő gárdája az első szerb nyelvű műkedvelő operettelőadást. Sirausz Oszkár „Varázskeringő“-jét (Csar Valzera) adták elő a műkedvelők és az első kísérlet általános nagy sikere előreláthatólag új fejezetet nyit a vajdasági műkedvelők történetében.

A kedves, öreg Joachim herceg, a „mindenható“ Lotar, a temperamentumos Franci, a délceg Niki alakjai — mind régi, kedves ismerősök ujjaéledtek a becskerei műkedvelő színpadon és a premier előkelő közönsége igazi békehangulatban hálálta meg orkászzerű tapsokkal a kitünő előadást.

Mesterien felépített színpadon nyújtott jobbnál jobb alakítást Matics Bep (Jelena), Milicsey Dora (Franci), Szancics Olga (Friderika), Pavlovics Sáva (Niki), dr. Mikusics József, Jankovics Mica és a többi szereplők mind, minden tánc és énekszámot meg kellett újrázni, nem egy kitünő jelenet után hangzott nyíltzsinű taps, de a legnagyobb sikert Gomikovics (Joakim herceg) és Butl (Lotar) aratták, akiknek humoros figurái állandó derűtségben tartották a közönséget. Nagyon tetszett Dimitrijevic Milena balettje és sok tapsot kapott Kovacevics Verb (Fifi) eredeti alakítása.

Az előadás pompás gördülékenysége, a kitünő betanítás, az egész nagy siker, Dobos László rendező érdeme.

A filharmonikus zenekar Ripka Imre tanár vezénylete alatt a szokott precizitással végezte feladatát.

(k. m.)

<p>KERESZTÉNY FIATAL</p> <p>segédorvost</p> <p>keres</p> <p>BREZSOVSKY SANATORIUM</p> <p>NOVISAD</p>
--

A versenyautó halottja

Regény. Irta: F. X. Kappus

Bíró Mihály rajza.

49. folytatás

Flóra leült tükre elé; két kezét ölében nyugtatta.

Flóra leült tükre elé; két kezét ölében nyugtatta.

Idáig, Hamburgig üldözték a szellemek, amelyeket ő bocsátott ki a lepécsélt palackból. A férfi-vágy követte Münchenen, Lipcsén, Berlinen át... és nem ez volt az első kinos jelenete.

Lassan felemelte a puderpamacsot, a pirosító-tégelyt, közben elrendezte fürtjeit a homlokán. Elkéseredve nézte magát a tükörben, mozdulatait, testének vonalait, bánat és szomorúság ömlött el rajta...

Valami eltört a lelkében és mint megrepedt ívegéből a kölnivíz, előbugyborékolta félig elfeledett régi emléket. Felidéződtek a novisadi napok... a vágyódással teli esztendők a nagyvilági élet után... homálybamerült arcok bukkantak fel, régeleledett sirhalmok... Valami furcsa, vékony, sápió hang szűrődött valahonnan messze-messziről a füléhez, a mélységből, elsüllyedt világából... Szent isten, kinek a hangja ez?

— Ó, jó nagyanyám...
Karcu, gyűrűtlen ujjai a szemöldökfesték után nyultak.

Uj élet hívta... Ellágyult hangulatból egyetlen mozdattal kitépte magát:

— Feljebb, mindig feljebb!

Ez volt a jelmondata, amikor a novisadi bankházból elindult utjára. Feljebb! Az ugródeszka: egy meggyilkolt ember, holtteste... és Flóra ólomsúlyt érzett a lábában.

— Mindegy, — gondolta, — akárhogy, de mennie kell...
És a másik.

Karkötő-órájára pillantott, amely a festékek, puderdobozok, krémek között feküdt.

— Guido Risch... egy évvel ezelőtt pusztán név volt csak számomra és ma a korbács, amely kerget maga előtt... Egy éve még személytelen valaki és ma

Az eddigi rész tartalma: Horváth Elemér báró montekarlói veszteségei miatt tervezett öngyilkossága előtt nőül veszi Suboticán Rendulics Flóra novisadi gépről-kisasszonyt, aki azért kéri őt meg erre, hogy előkelő hangzása nevét viselhesse. A báró beleszeret feleségébe, aki Bécsben szeretője lesz egy gazdag gyárosnak. Egyezséget köt feleségével, hogy ha újból nagy vagyont szerez, akkor visszatér hozzá. Lepkowski lovag, aki Montekarlóban ezer frankot kapott Horváthtól, milliárdokat nyer számára ezzel a pénzzel. Horváth mint gazdag ember megjelenik Flóránál és jogait követeli. Az asszony, aki Risch Guidóba szerelmes, hogy megszabaduljon tőle, autóversenyre induló férje teájába mérget kever...

része énemnek, egyetlen tárgya általmnak és vágyaimnak...

A körömráspolyt olyan erősen belepréstele felső karjába, hogy két folt maradt a helyén.

— Ma a sorsom... végzetem... aki miatt öltem, ölni tudtam lelkiismeretfurdalás nélkül és ölni fogok, ezt, azt, mindenkit, aki utamba áll.

Mosolygott.

Mi volt ez az érzés? A sors bosszúja? Rabszolganöv kellett válnia, mert túlságosan soká volt királynő? Az ördög plántálta ezt a vágyat a vérébe büntetésül, amiért erőszakot tett korábban vágyain?

Ide-oda ugráltak gondolatai.

Végre elkészült toalettiével. Az előadás kezdete még messze volt. A kabarról a pályaudvarra hajtatott.

Éjfélkor jött meg Guido vonata Berlinből. Risch három hete egyik előkelő berlini sportklub vivószakosztályának volt tréner.

Flóra sirva ugrott a fiu nvakába. Szíve minden bánatát és keserűségét beleadta a könnyektől sós csókokba.

— Mehetünk gyalog, pár lépés az egész. — szólt Guido.

— A szobád rendben van... az enyém mellett...

Az uton egymáshoz simulva mentek. Flóra reszketett. Egy szót sem beszéltek egymáshoz.

Az Alster-parti sétány teljesen néptelen volt. Az éjszaka hűvös és világos. Itt-ott kikötői lámpák ragyogtak messziről a fák között. A hullám-csapás zaja törte csak meg a némaságot.

Az Atlanti-szálló előtt Flóra átvágott a másik oldalra.

— Ne menjünk még fel. Különös nyugtalanság vett rajta erőt. A fiu megérezte.

— Mi köztünk még nincs minden elintézve, — szólt Flórához.

Az uccai lámpa fényében alaposan végigmustrálta a nőt. A szájaszéle meg-rándult.

— Te nagyon jól tudod, miről van szó.

— Azt az éjszakát gondolod? — kérdezte Flóra.

— Azt.

Flóra csöndesen így szólt:

— Csak azt ismételhetem, amit anélkül is tudsz. Azt az éjszakát én neki megígértem és az ígéretemet... nem tartottam meg. Pokollá tettem neki azt a hat órát, gyöttrővé, idegkimerítővé. Így telt az idő, mialatt ő sirt, jajgatott, tombolt. Harc volt kettőnk közt életre-halálra... és én győztem. Mert megtagadtam magam tőle mindenek ellenére.

— Furcsa experimentum...

— De sikerült. Másnap reggelre olyan volt, mint az árnyék. Még nála sokkal erősebb szervezet sem tudott volna másnap versenyhez állni ilyen éjszaka után. Pillanatnyi szünetet tartott, mielőtt befejezte:

— Előre tudtam, hogy szerencsétlenül jár és megszabadulok tőle.

Guido Risch borzongást érzett:

— Ez volt az a bűncselekmény, amiről beszéltél?

— Ez! De csak annak a délelőtnék izgalomában gondoltam így... Hiszen bűncselekményről ebben az esetben szó sem lehet... Ő az adósom volt, a kezdetől fogva tartozott nekem a halálával. Ezzel a kikötéssel lettem a felesége. De becsapott. Élve maradt... és ez nem elég, az életét az enyém mellett akarta leélni. Ásó-kapa választ el bennünket... úgy gondolta. Fel tudod fogni, hogy mit jelent ez? Megérted, hogy ennek az adósságnak kifizetését ki kellett csinálnom? Én nem tettem egyebet, mint bármelyik hitelező, akinek pénzzel tartoznak. De micsoda, száz márka, ezer márka, százezer márka ehhez az adóssághoz képest?

Kettőjük háta mögött léptek hallatszottak.

Flóra óvatosan hátrapillantott, valahogy összezsugorodott és bizonytalan-ná vált hirtelen.

— Ne beszéljünk többet erről. — kérte halkan.

Risch megkérdezte:

— Nagyon gyűlölted?

(Folyt. köv.)

Vous appréciez ces savons Pastels!
Vous apprécierez
"Mon Parfum"
de
BOURJOIS

Radio -készülékek eredeti
"BROADCASTING"
és saját gyártmányu, gyári árakban a
BROADCAST.
SHS és Balkán vezérképviselőnél:
KONRATH D. D. SUBOTICA Save Tekelje
Telefon: 6-23 ulica 79. szám.

Komplett készülékek
Alkatrészek
Akkumulátorok
Anodbatteriak
Dupla fejhallgatók
Brown hangszórók
Lámpák
Mérnöki szaktanács
és rajz önépítőknél
Radióbemutatók
nappal és este
Engedélyek gyors
megszerzése.

Étterem kiadó!

A beogradi „Moszkva” szálloda étterme, teljes felszereléssel együtt, azonnalra bérebeadó. Komplett konyhafelszerelés, ezüst és porcellánkészlet átvehető. — Részletes feltételek özv. Kontilovićénál, a szálloda bérlőjénél megtudhatók.

8665

Székelly A.

ezideig még nem hallott olcsó áron legjobb minőségű angol szövetekből a legelegánsabb férfi ruhákat készíti.

Subotica Halpiac

8670

33 MOTOR ÜZEMBEN

a legjobb referencia, hogy az általunk képviselt Motorenwerke Mannheim A. G. vorm. Benz & Cie, Mannheim által gyártott eredeti MWM Benz kompresszornélküli Diesel-motorok a legüzembiztosabb és leggazdaságosabb erőgépek

BÁRDOS BRACHFELD R.-T. NOVISZAD ŽELJEZNIČKA 105/7

NYILTTÉR.

Broj 9250, gr. P. 238/1921.

Oglas dražbe

Kr. kotarski sud u Djakovu daje na znanje da je u smislu nagode od 15/9. 1925. br. 9250, gr. P. 238/1921. dozvolio *dobrovoljnu dražbu* nekretnina upisanih u gr. ul. br. 327. p. o. Djakovo, koje se sastoje od čest. kat. br. 1339. kuće broj 487. i dvorište u Djakovu u površini od 180 hv., čest. kat. br. 1335. paromlin »Sloga« dvorištem u Djakovu u površini od 1116 hv. te čest. kat. br. 1340/2. vrt u Djakovu u površini od 175 hv. kao i njihovim pripadnosti, koje su:

1. *U strojarnici:* jednog parnog stroja s jednim cilindrom i kondenzatorom potpuno, jedne pumpe na stroju (Speisepumpe) jednog parostroja gradjenog od tt. Schultz & Göbel g. 1884., jedne centrifugalne pumpe za napravu za hladjenje kondenzirane vode, jednog remena za pogon mlina i remena za pogon navedene pumpe.

2. *U prostorijama parnih kotlova:* jednog uzidnog parnog kotla sistema Steinmüller sagradjenog od tt. Josef Panker & Schön, Wien g. 1913., jednog parnog kotla sistema Siedrohr sagradjenog od tt. Schultz & Göbel g. 1883. ovim kotlovima pripadajuće parne cijevi, skupne velike i male armature te jednog zaoženje kotla potrebitog pribora.

3. *U radionici:* se nalazećih jednog Drehbanka sa 20 noževa, jedne mašine za bušenje (Bohrmaschine), kovačke radionice s ventilatorom i mihom te sitnim kovačkim orudžem, dva komada Schraubstoka, jedne pumpe za dizanje vode i zdenca, remenja spadajućeg na pogon navedenih pod 3) strojeva remena s transmisijom za pogon kružne pile nalazeće se u dvorištu:

4. *U prizemlju mlina:* glavne transmisije na koju je prenešena sila parnog stroja za pogon cijelog mlina sa svima na njoj se nalazećih kotača, šest pari odnosno od šest pari običnog remenja br. 42. dolnje podloge s kotačima i pripadajućim osovima i remenjem, pogona jednog para francuskog kamenja kao netom navedenog, jednog brusa s kompletnim pogonom, sedam raznih sanduka za brašno, 4 decimale vage.

5. *Na prvom tavanu paromlina:* transmisije, koje prolaze tim tavanom, 6 pari običnog kamenja »Flachstein br. 42.« kompletnog sa svojim namještajem, jednog para francuskog kamena br. 44. s kompletnim namještajem, 3 para dvostrukih valjaka sa rezervnim valjcima sa kompletnim svojim namještajem iz tvornice Ganz i drug, dva stroja za čišćenje krupice (Griessputzmaschine) sistema Bess i jedne stare svake sa pripadajućim elevatorom.

6. *Na drugom tavanu:* 10 cilindra sa kompletnim pogonom 3 rezervoara ogradjenih drvom, 9 kompletnih u pogonu nalazećih se elevatora.

7. *Na tavanu pod krovom* nalazećih se 5 komada cilindra.

8. u samom mlinu nalazećeg se sitnog pribora za oštrenje kamenja kao i ostalog bravarskog i kovačkog alata.

9. *U nadozidanoj zgradi mlina:* jedan Progress siroj tvornice Werner, jednog cilindra, jednog aspiratora, 4 komada triera, tri elevatora te remenja iz kože za svaki pod ovom točkom navedenog stroja.

Vlasništvo sačinjavaju Mina Schwarz rođj. Weiss iz Vrpolja u 1/10, Julijana König rođj. Weiss iz Zagreba u 1/10, Ruža Wolheim rođj. Weiss iz Nove-Gradiške u 1/10, Dr. Ignjat Weiss iz Vrpolja u 1/10, Mihajlo Weiss iz Vrpolja u 1/10 te Franjo Jakšević ml. iz Djakova u 5/10.

Isklična cijena jest 800.000 dinara. Gore navedeni objekat prodavat će se kao nerazdijeliva cjelina. Svako tko dražbovati želi izim suvlasnika, imade prije stavljene ponude položiti jamčevinu od 80.000 din. u gotovom novcu.

Kupovna isplaćuje se u dva obroka i to prvi obrok odmah nakon odobrenja dražbe, a drugi obrok za tri meseca sa 8% kamati.

Za dražbu ustanovljuje se rok na dan 3. studenoga 1925. u 3 sata po podne na licu mesta u paromlinu »Sloga« u Djakovu.

Dražbeni uvjeti i gruntovni izvadak mogu interese ugledati kod ovog suda.

Pravo založno, osigurano verovnikom na prenavedenu nekretninu ostaje im priuđžano bez obzira na cijenu prodajnu.

Kr. kotarski sud,
Djakovo, 4. listopada 1925.

Kr. kotarski sudac: (nečljliv potpis)

VESZEK

500.000

svájci frank értékű
LEVÉLBÉLYEG-
GYŰJTEMÉNYEKET

de csak jobb darabokat, valamint egyes ritkaságokat és régi bélyegeket a legmagasabb áron. Használja fel ezt a kedvező alkalmat. — Fizetés azonnal készpénzben, tetszés szerinti valutában. Legszigorubb diszkréción. — Értékes darabokért személyesen jövk. — Részletes ajánlatokat kérek.

**SEKULA JENŐ, VILLA „HEIMELI“
LUZERN (SVAJC)**

Ügyeljen a címre.
Levelezés francia, angol és német nyelven.

„ZEPHIR“

KÉRJEN ÁRLAPOT!
TELEFON: 123, 124.

KÉRJEN ÁRLAPOT!
TELEFON: 123, 124.

Fatüzelésű, folytonéő, légfűtéses kályha

10 = FŰT = 24
hő fával EGY SZOBÁT órán át

Egyedárusítás az S. H. S. királyság területére:

**BARZEL VASKERESKEDÉS
SUBOTICÁN.**

METALLUM
elemek zseblámpákba

Fűrészhulladék, tölgy, rövid darabok, tehát kész tűzifát szállítunk, amíg a készlet tart

Sombor, Subotica, Novisad, Apatin és Bajmok állomásokra 1800 dinaros árbau 10 tonnánként, Senta és Novivrbas állomásokra 1900 dinárért, Kikinda és Vel.-Bečkerek állomásokra 2000 dinárért. A rendeléseket az összeg előzetes bektűdése ellenében eszközöljük, a súlytöbbletért járó összeget utánvételezzük.

BRAĆA JANEKOVIĆ
fakereskedés és gőzfűrészt r. t.
ZAGREB, BREGOVITA UL. 5.

ALKALMI OLCSÓ VÉTEL

Eladunk 15.000 darab
magyar mellényt
darabját 12 dinárért

franko vevő vasuti állomásáig. — Kívánatra küldünk ingyen mintát és mindennemű árunkról szóló árjegyzéket

**MAGAZIN JEFTINOĆI
IVO HERO I DRUG, SUŠAK**

WEITZENFELD és TÁRSA

Alapitva: 1902. Subotica Telefon: 190 sz.

Távirateim: Kenderipar. Iroda: Városi bírpalota.
Telep: Sentali put.

Mindenféle zsák, zsinagáru, tömlő és hevederek

**PONYVA UJ ÉS HASZNÁLT
PONYVAKÖLCSÖN**

Butorszövetek szőnyegek és az összes kárpitos cikkek gyári áron beszereszhettek.

AGK MALOMGÉPEK

a világhírű és elismert AMME, GIESECKE & KONEGEN G. m. b. H.
Braunschweig-Atzgersdorf gépgyár gyártmányai az egész világon beváltak

BÁRDOS & BRACHFELD R.-T. Novisad, Željeznička ul. 105/7

KORZÓ MOZI * LIFKA MOZI

Az általános siker folytán még vasárnapig műsorom marad

„Z“ a fekete lovag

Douglas Fairbank ezidei kivételes újdonsága 8 felvonásban. A film romantikája JÓKA! Szegény Gazdagok c. regényére emékeztet, melyben FATIA NEGRA, az álarcos lovag szintén olyan titokzatos módon bukkan fel, hogy szívünket megremegtesse. Nagy zenetári kísérel. — Orient film Subotica.

Hétfőtől kezdve naponra

Habsburgok tragédiája

7 felvonásban

Mary Vesera — — Korda Mária
Rudolf — — — Zaton I Kálmán

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és emelés költsége azonos. Logikusabb apróhirdetés ára 10 din. Csak felhívóként jelölés leveleket továbbítunk. Kérdezőkódokhoz válaszlevegő mellékelendő.

Munkáslányok könnyű és tiszta munkához felvételnek Weinhut celluloidárúvárában, Pašičeva ulica (Edénvpiac.) 8584

Ügynököket egy cikk terjesztésére magas jutálékkal felveszek. Colectio nines. Cim a kiadóban. 8704

Téli alma eladó Paukovich Andornál Sokolska ul. 2. Délelőtti órákban. 8714

Eladó jókarban levő dupla billiárd-asztal. Cim: Katolikus kör, Martonos. 8697

Üzletáthelyezés miatt kész női ruhák hihetetlen olcsó kiárusítása. Üzletnagycbbításhoz kis tőkével társat keresek. Zmajovina ul. 24. Ruhauzlet. 8676

Egy friedlandi kályha olcsón eladó. Cim: Paja Kundzića ulica 46. 8739

Eladó a beltelekben VI. kör, Kvaternikova ulicában 178 □-öl házhely, igen kedvező fizetési feltételek mellett Cim a kiadóban. 8746

Eladók 1—2—3 éves nemeseített gyümölcsfák nagy mennyiségben a Mária-telepi gyümölcsfaiskolában. Felvilágosítást ad: Nagymihály Antal faiskola-kezelő Nova-Kanjiža. Kívánatra árjegyzéket is küld. 8729

Eladó nagyon olcsón 6-os M. A. V. tíz éves cséplőgarnitúra és 8-as MÁV magánjáró 7 légkörös tíz éves cséplővel. Mudrinzki és Stricsevity gépműhelye. Srbobran. 8661

FOGLALKOZÁS

Kifutóútiukat felveszünk. Barzel vasúzlet. 8681

Malomhivatalnoknő több évi gyakorlattal, gabona és liszt-szakmában teljesen jártas. Irodai vagy pénztárnoknői állást keres. Kisebb malom vezetését elvállalja. Leveleket »Megbízható« jellegre a kiadóhivatal továbbít. 8738

Női, férfi

Hölgyek figyelmébe!
Eredeti bécsi modell **KALAPOK** rendkívül izléses kivitelben **OLCSÓN** Átalakításokat gyorsan és pontosan végez **NŐS PIROSKA I DRUG** Subotica, Pašičeva ulica Tanulóútiúti felvételnek.

Francia nyelvből órákat adok, lehetőleg lakásért cserébe. Leveleket Bogovičeva 12. címre kérek. 8555

Német kisasszonyt keresek két gyermek mellé lehetőleg azonnalra. VI. kerület, Vukovičeva ulica 26. 8657

500 dinárt fizetek

annak, aki **Wolf Anna 19 éves, odzaci szüetési leány tartózkodási helyét velem tudatja**
Todor Dokić Novisad Ustavka ul. 28 8668

Intelligens fiatal, korrekt urinó, előkelő orcsaládnál november 15. esetleg 1-re keres társalkodóni, házvezetőnői vagy ehhez hasonló megfelelő állást. Magánsekhez is megy. Szíves megkeresések »Korrekt« jellegre a Bács-megyei Napló novisadi fiókjához kéretnek. 8651

Naponta **friss pörköltkávó** csak **Sugár Manónál** kapható Subotican.

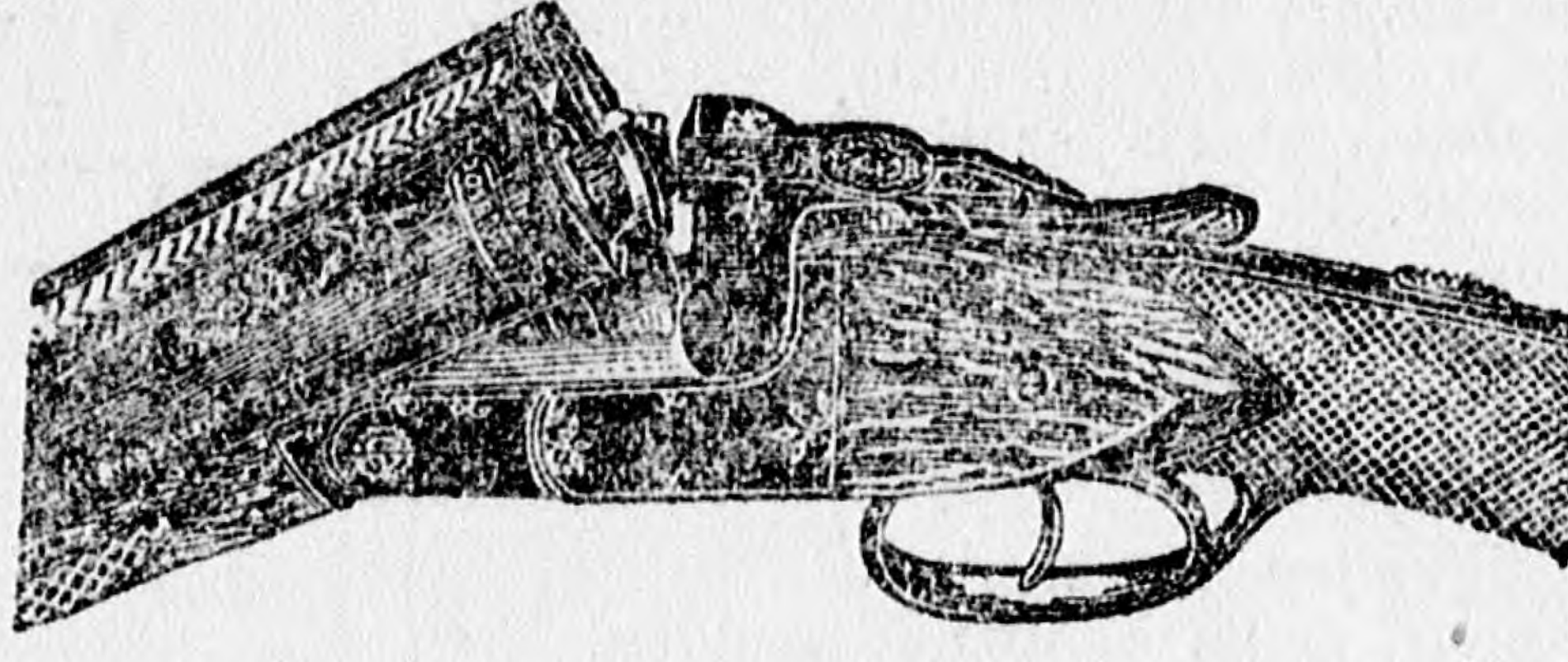
Ügyes kereskedősegéd a vas- és fűszerszakmában jártas, magyar és szerb nyelvtudással mielőbbi belépésre állást keres. Cim a kiadóban. 8701

Szerbül tudó érettségizett gyakornok és megbízható irodaszolga felvétetik a Centralna Banknál Aleksandrova ul. 4. 8667

VÉTEL-ELADÁS

Mindenemü ezüst pénzt, továbbá brilliánsokat, aranyat és ezüst tárgyakat a legmagasabb árrban veszek. Josip Kaltnecker, Osijek 1. Županijska ulica 22. 8198

VADÁSZFEGYVEREK és LŐSZEREK

a leghíresebb német, belga, spanyol és olasz gyárakból állandóan és nagy választékban raktáron. A fegyverekért teljes jótállást vállalunk. Kereskedőknek és vadásztársulatoknak nagy engedmény. **ÁRJEGYZÉKET BÉRMENTVE KÜLDÜNK**
ELSŐ JUGOSZLÁV FEGYVER és LŐSZER KERESKEDEÉS
S. KOČANDA ZAGREB PRERADOVIČEV TRG — BROJ 1.

Remélem, mindenki tudja hogy gyártmányaim szépek, izléesek és olcsók

Beck Jenő kötött-szövött áruk gyára, Subotica
Pašičeva ulica 8.

Palicsi-uti Birkás-telepen
21 drb 1 és 2 éves Bonyhádról importált **tenyészszűző**, továbbá a pécsi püspöki uradalomból származó mangoica kanok kerülnek október 11-én délután 3 órakor **önkéntes árverésen eladásra.**

Eladó teljesen felszerelt, jókarban levő acetylenlámpa Hauer-égőkkel. — Ehrenfeld Sándor Nova-Kanjiža. 8728

Masszív ebédli, háló, szalónbutor eladó. Megtekinthető délután. Cim a kiadóban. 8716

Boroshordók jókarban olcsón eladók, öt darab hatvan hektós és kisebbek. Földes ruhauzlet. 8587

PATKÁNIN
(törv. v.)
Patkányirtószer
Reitter Oszkár vel-becskei nyug. főkapitány nagyszerű találmánya.
Doboza 15 dinár
Fő-előrusítója:
Patkánygyár (Torontali Agrárbank RT.) Vel.-Beckerek Viszonteladók Subotican
Hezli drogeria és Kurtesz Miloš vegyeskereskedés Jótállás a biztos eredményért!

Háztelkek kedvező fizetési feltételek mellett olcsón eladók. Érdeklődni Ádám Róbertnél Szegedit. 8682

5 lánc és 2 lánc földküllön kiadó. Vasić Péter Subotica. 8645

Eladó: egy pár nehéz igazkanca, hintók, stráikocsik, géprészek. 1 Ganz-féle dinamó, ugyanott egy 3. sz. Wertheim-kassza és különféle irodabutorok. Cim a kiadóban. 8707

FIFI KÜLNI VIZ
Készíti **PINTÉR** gyógytár
KÜLÖNFÉLE
Kiadó azonnal a város központjában több lóra istálló, egy kocszim, mely autógarázsna is alkalmas és egy szép nagy utcai pince. Bővebbet Senoe ulica 21. alatt a tulajdonosnál. 8735

Butorozott szobát keres magános tisztviselő, lehetőleg közel a beltérhez. Cimeket a kiadóba kér. 8730

Mélyen leszállított árak túlhalmozott raktár miatt. Raglán 650 dinár, öltöny 550, divatnadrág 225, gyermekruha 225, gumiköpeny 350, nőiraglán 600, leányköpeny 350, bőrkabát 975 dinár. Tavalyi összes árak félárban, míg a készlet tart. kicsinyben és nagyban. Földes Samu ruhauzlet. — Narod-kávéház mellett. Vidékre utárvétel. Meg nem felelés esetén a pénzt visszaadom.

Elegánsan butorozott szoba a beltéren kiadó. Cim a kiadóban. 8542

Lakást kaphat urifüu teljes ellátással. Cim a kiadóban. 8541

FIFI KÜLNI VIZ

Készíti **PINTÉR** gyógytár
KISS ZÁLOGINTÉZETE mindenféle értéktárgyakra kölcsönt ad. Zalogból visszamaradt cirka 500 méter sötétszürke finom gyapjuszövet, szállítással; v. férfi női raglán és téllkabátok való. Ékszerék, ruhák, kabátok, fehérneműk és minden más tárgyak állandóan olcsón eladotnak. Subotica. I. kör, Bogovičeva (Kinizsi) ul. 12. 5697

Butorozott szobát keres lehetőleg külön bejárattal és közel a Jogakadémiához joghallgató. Cimeket a kiadóba kér. 8671

Vidéki földbirtokos részére keresek heti 2—3 órára teljesen különbejárattal, nagyon elegáns szobát, lehetőleg fürdőszobával használattal. Cimeket a kiadóba kérek. 8669

PALATINUS KŐFARAGÓ
Géperőre berendezett üzem:
SIREMLÉKEK
Épületmunkák.
Szobrászati művek.
Márvány butorlapok.
Mérsékelt szolid árak!
Subotica
Jelašičeva ulica 9.
(Nagytemplom mellett)

Gumibélyegzőt bármilyen nyelven készít Molnár József Subotica, Frankopanska ulica 25. Megrendeléseket a Bács-megyei Napló kiadóhivatala is elfogad.

Női, férfi fehérnemű

Nagy őszi olcsóság a **Harisnya királynál**

még az eddigi áraknál is olcsóbban vásárolhat **ENGLER ALBERT, SUBOTICA**
Strossmajerova ulica 8. Huspiac